

ÉLETTÜNK

L. évf. 7–8. szám (50. Jg. Nr. 7–8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2018. július–augusztus

LEGYETEK BÁTRAK A MISSZIÓBAN!

Ferenc pápa június 1-jén fogadta az Apostoli Palota Kelemen-termében a Pápai Missziós Művek nemzeti igazgatóit. A Szentatya különleges missziós megtérésre hívta őket, amelyben a szenvedély és a bátorság társul: az a bátorság, amely a Szentlélektől és nem tőlünk érkezik.

Személyes törődéssel és a 2019 októberére meghirdetett rendkívüli missziós hónap előkészítésének alkalmából fordult hozzájuk beszédével. Arra buzdította őket, hogy ezt az előkészítő szakaszt nagy lehetőségként éljék meg az egész Egyház missziós elkötelezettségének megújítására. A Szentatya kifejezte aggodalmát a veszély miatt, hogy a szervezet munkája pusztán az anyagi segítségnyújtás pénzügyi dimenziójára alacsonyodik le. Ez pedig tevékenységüket – még ha keresztény ihletésű is – ügynökséggé alakítja át, amelyből rengeteg van.

Attekintve a XI. Piusz által támogatott Pápai Missziós Művek születését, a Szentatya javaslatot tett az Egyház missziójának újraértékelésére a világban. Ez XV. Benedek pápa nagy és bátor megérzése volt az I. világháború idején, amelyet Maximum illud kezdetű apostoli levélben fogalmazott meg. Mindezt hogyan kell megvalósítani? Nem egyszerűen arról van szó, hogy újra kell gondolni az okokat, amiért jobban kell tenni azt, amit már tesznek – hangsúlyozta a pápa. Az Egyház struktúrájának missziós megtéréséhez személyes életszentségre és spirituális kreativitásra van szükség. Tehát nemcsak a régít kell megújítani, hanem lehetővé kell tenni a Szentléleknek, hogy újat teremtsen. Nem mi, hanem a Szentlélek! – nyomatékosította. Adjunk teret a Szentléleknek. Legyetek merészek és bátrak a misszióban, együttműködve a Szentlélekkel és mindig szeretetközösségben Krisztus Egyházával.

A megújulásra alkalmat ad a rendkívüli missziós hónapra való előkészület. A Pápai Missziós Művek jelenleg ezzel foglalkozik a Népek Evangelizálása Kongregációval együtt. Újraértékelésre van szükségünk Jézus missziójából kiindulva – mutatott rá a pápa. Az anyagi segítség összegyűjtésére és szétosztására irányuló erőfeszítéseink újraértékelése szükséges. Mindezt a küldetés és a képzés fényében kell megtenni, hogy a missziós lelkiület, tudat és felelősség visszatérjen Isten hűségének szent népének mindennapi életébe.

„Megkeresztelték és küldetésre rendeltek: Krisztus Egyháza misszióban a világban” – ezt a témát választották a 2019 októberében megrendezésre kerülő rendkívüli missziós hónapra. A pápa ezzel kapcsolatban megállapította: a missziós küldetés a keresztséggel együtt járó hívás, amely minden megkereszteltre vonatkozik. Így tehát a misszió küldetés az üdvösségre, amely megvalósítja a misszióra rendelt és a misszió célszemélyének megtérését. Nem egy termékünk eladásáról van szó, hanem az élet közvetítéséről: Isten, isteni élete, irgalmas szeretete és életszentsége átadásáról.

(Folytatás a 2. oldalon)

Szent Kristóf
Ünnep: július 24.

A hagyomány szerint Kristóf a 3. század derekán Szamóban (Lükia) adta életét Krisztusért. Az útonjárók patrónusáról, akinek képét ma is sok autós és motoros magával hordja, a Legenda Aurea szerzője rajzolta a legszínesebb képet:

Az óriás Kristótot az a vágy fűtötte, hogy szolgálatait a leghatalmasabb úrnak ajánlja fel. Először egy király szolgálatába állt, de mert ez félt az ördögtől, ott hagyta, és az ördög szolgálatába szegődött. Csakhogy az ördög is félt a kereszt jelétől – így jutott el Kristóf végül Krisztushoz.

Amikor Krisztust kereste, egy remete azt a tanácsot adta neki, hogy ha Krisztussal akar találkozni, keresztelkedjék meg és legyen a felebarátai szolgálatára.

Volt ott egy hatalmas folyó, melyen a zarándokok mindig csak nagy félelemmel tudtak átkelni. A remete azt ajánlotta Kristófnak, hogy hatalmas erejét itt állítsa az emberek szolgálatába, azaz ha a folyóhoz érkezik valaki, segítsen az átkelésben. Kristóf megfogadta a tanácsot.

Egy éjjel úgy hallotta, mintha a nevén szólították volna. Egy szegényes külsejű gyermek állt kunyhója előtt, és a segítségét kérte. Kristóf szívesen teljesítette kérését, már csak azért is, mert a kicsi könnyű tehernek ígérkezett hatalmas vállal számára. Amint azonban a folyó közepe felé tartott, a teher mind nehezebb lett, mintha ólmot cipelt volna. Minden erejét össze kellett szednie, hogy átérjen a túlsó partra. Ott a kisfiú elmagyarázta Kristófnak a keresztiség misztériumát, és azt mondta: „Ami a válladat nyomta, több volt, mint az egész világ. A Teremtőd volt az, akit áthoztál, én ugyanis az a Krisztus vagyok, aki a leghatalmasabb, és akinek szolgálni akartál.”

Kristóf ezután fáradhatatlanul térítette az embereket Szamóban. Nemcsak azok a katonák tértek meg szavára és csodáira, akiket az elfogatására küldtek, hanem az a két szolgálólány is bátran vállalta a vértanúhalált, akiknek a börtönben el kellett volna ők csábítani.

Kristófnak sem a máglya tüze, sem az izzó sisak nem ártott. Négy száz katona nyilakkal célba vette, de a nyilak egy kivételével megálltak a levegőben. Az az egy a bíró szemébe repült. Végül lefejezték Kristótot, de még a vérében is erő volt: meggyógyult tőle a bíró szeme.

(Szentek élete)

NEMZETÜNK APOSTOLA

Írta: Marics József

Büszkék lehetünk arra, hogy a világon egyedül hazánkban tisztelhetjük a szentek táborában az első és utolsó királyunkat: Szent Istvánt és Boldog IV. Károlyt. Augusztus 20-án az egyetemes magyarság, hazánkban és szerte a világban szeretettel tiszteleg első királyunk, Szent István áldott emléke előtt. Ország- és egyházalapító volt, hazánk apostola és magyarságunk jóságos atyja, aki tanított, vezetett és kormányozta a helyét kereső és a szebb jövőt építő nemzetünket.

Szent István olyan királyunk volt, akire joggal alkalmazhatjuk az ünnepi olvasmány szavait a Példabeszédek könyvéből. Igaz ember, bölcs államférfi és szent király volt, aki távol tartotta lábát a gonoszok útjától. Mindvégig törekedett az életszentségre, hogy jó példát adjon a kereszténységnek. Erős akarattal és Isten kegyelmével száműzte életéből a súlyos bűnöket és a hamisságot. Az értékek vonzották egész életében. Vigyázott a lelkére, hogy a gonoszság meg ne rontsa elméjét. Sokszor hallgatott a jó szívére, amikor büntetett vagy kitüntetett.

A gondviselő Isten rendelte magyar nemzetünk legfőbb vezetőjének. Imádságos emberként élt, akit az éji homály helyett a krisztusi hajnal fénye vonzott, mely mindig megmutatta neki a szebb jövőbe és az örök hazába vezető utat. Békétűrő uralkodóként ismerjük, aki életében a zsarnokoskodás helyett hívő emberként, az Egyház hűségese gyermekeként uralkodott. Örök példaképünk, akit tisztelnünk és követnünk kell.

Az ünnepi evangéliumban Jézus példabeszéddel tanít bennünket az okos és balga emberről. Ez a történet nem áll messze Szent István királyunk karakterétől és mély vallásosságától. Okos ember volt, aki saját és családja

életét, magyarságunkat és zsenge Egyházunkat nem homokra, hanem sziklára, Istenre építette. A zápor, a tomboló szél, a pusztító vihar, a perzselő nyár és a jéghideg tél nem kímélte sem személyét, családját, de nemzetünket és Egyházunkat sem, de senki és semmi nem dőlt össze, mely személyéhez kötődött. Nem vált rommá, amit épített, hanem a tomboló vihar által megedződött és győztesként került ki a szenvedések kohójából.

Szent István, édesapja, Géza fejedelem halála után, 997-ben foglalta el az uralkodói széket. A lázadó Koppány leverése után II. Szilveszter pápától kapott koronával történő megkoronázása után fölként királyként, szent hivatással és bölcsességgel kormányozta népünket a Kárpátok övezte gyönyörű hazában. Hősies küzdelemmel és igazságos törvényeivel lerakta a magyar haza alapját. Királyként az európai uralkodók is elfogadták és megtanulták, hogy Magyarország nem egy könnyű préda vagy ingatlan állam az európai királyságok között, hanem olyan ország, amellyel lehet és érdemes is jó viszonyt kialakítani és barátságot kötni.

Szent István olyan hazát adott népünknek, mely a nyugati kultúrának és az európai közösségnek méltó és erős állama lett.

(Folytatás a 2. oldalon)

„JÁRJUNK AZ ISTEN SZÉP ÚTJAIN!”

Cserháti Ferenc püspök látogatása Észak-Amerikában

Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök május 9. és 21. között látogatást tett az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában. Az út során lelkigyakorlatot vezetett a virginiai magyar máltai lovagoknak, felkereste a montreali magyarokat, magyar fiatalokat bérált Detroitban, valamint részt vett a Kanadai Magyar Papi Egység lelkipásztori találkozásán.

A virginiai Viennában Cserháti Ferenc püspök május 10-én lelkigyakorlatot vezetett magyar máltai lovagoknak. A jelenlévők egyikének a szűfi vándortanítót, Kajguszusz Abdált juttatta eszébe, aki egyszer úgy fogalmazott a hitükben erősekről, hogy ők azok, akik felolvasztják a havat, mint a tűz, állandóan úton vannak, mint a víz, s ők azok, akik nem pazarolják életüket e világban.

Cserháti Ferenc püspök a a Mount Tabor Házban vezette a máltai lovagok éves lelki gyakorlatát, szentmiséket, előadásokkal, dialógusokkal.

Figyeltek rá a lovagok. Akik – a papköltő Mécs László szavaival szólva – a csillagokkal cimborálnak. Hogy szolgálják a hitet, lovagságuk elkötelezettségében a szegények és elesettek ügyét, s hogy szolgálják a magyarság ügyeit is.

A virginiai dombok között megtartott másfél napos lel-

ki gyakorlat fő gondolata a „Kezdjük újra Krisztusban” volt. Újuljunk meg Krisztusban, legyen bennünk s velünk Krisztus, a mindennapjainkban, az életünkben, a családjainkban, imádságainkban, mozgásainkban és szavainkban, ahogyan másokhoz fordulunk. Cserháti Ferenc püspök előadásában és az ezeket követő dialógusokban rendre ezt hangsúlyozta.

(Folytatás a 3. oldalon)

Cserháti püspök a máltai lovagok körében

HITÜNK KÉRDÉSEI

A keresztény hit védelmezői (16.)

Miután Konstantin császár az Egyháznak visszaadta szabadságát, egyre inkább megmutatkozott a korábbi egyházüldözés romboló hatása, szakadások formájában.

Egyiptomban az üldözések alatt Alexandria püspöke vidéken keresett menedéket. Amikor a szomszéd püspök látta, hogy Alexandriában nincs istentisztelet, pappá szentelt két férfit az ottani püspök tudta nélkül. Az egyik a későbbi eretnek Ariusz, az arianizmus megalapítója volt. Az alexandriai püspök a két papot kiközösítette.

Nagy Konstantin, mint elődei is, a birodalom egységét tartotta szem előtt. A keresztényekben nem ennek akadályát, hanem alapját látta. A történetíró beszámol Konstantin látomásáról: A Nap fölött keresztet látott a felirattal: „E jelben győzni fogsz.” A császár 313 után már kereszténynek tartotta magát, de a kereszténységet nem tette államvallássá.

A birodalom új fővárosában, Bizáncban a Szent Apostolok templomát építtette, de a városban helyet adott pogány istenek is. Ő két világ között állt, mint később Nagy Károly, vagy a mi Géza fejedelemünk, aki állítólag azt mondta, hogy elég hatalmas két Istennek szolgálni.

Konstantin a kereszténységben látta az ország egységét. Elkészítette a felekezetre szakadás. Nyugaton a donatisták nyugtalanították, Ariusz pedig hatalmába kerítette keletet. Konstantin 325-ben zsinatra hívja a püspököket Niceába. Megnyitó beszédben a császár azt kívánta, hogy állítsák helyre az Egyház egységét. A zsinat leszögezte, hogy a Fiú egylényegű (homoousiosz) az Atyával, nem teremtmény, mint Ariusz tanította. A 220 püspök közül 218 aláírta a hitvallást. Ez a zsinat írta elő, hogy a püspököt legalább három másik püspök szentelje.

Ariusz minden erejét az arianizmus ellenfeleinek megsemmisítésére fordította. 337-ben halt meg. Bár örege, betegesen kérte Nagy Konstantintól, hogy vegyék vissza az Egyházba, visszavétele előestéjén meghalt anélkül, hogy az Egyházzal megbékélt volna.

337 pünkösdjén Nagy Konstantin halállos ágyán felvette a keresztiséget. Az újkeresztények fehér ruhájában az általa építtetett Szent Apostolok templomában helyezték örök nyugalomra.

341 után az új császár zsinatot hívott össze a mai Szófiába. De a keleti püspökök ott hagyták Szófiát és külön zsinatoztak. A tárgyalások zátonyra futottak.

357-ben már a legfontosabb püspöki székeket ariánusokkal töltötték be. Ekkor írta Szent Jeromos: „Felnőgött a világ, mert ariánus lett.” A következő évek az arianizmus teljes győzelmét hozták.

De ne gondoljuk, hogy csak a püspökök vitatkoztak teológiai kérdésekről. A hívek is mind teológusok lettek. Niszszai Szent Gergely írja: *Most is akadnak, akik az athéni módjára semmi egyébbel nem foglalkoznak, hanem csak hogy valami újat mondjanak vagy halljanak. (Ap. 17). Akárhányan tegnap és tegnapelőtt még a műhelyben kalapáltak, ma meg már egyszerre a dogmatika tanárának tolják fel magukat.*

De az ariánus többségre alapozó egyházpolitika sorsa megpecsételődött. Antiochiának már három püspöke is volt. A niceai hitvallás mellett hűségesen kitaró keresztények csoportját Paolinosz presbiter vezette, az ariánusok Meletioszt szentelték fel. Abban reménykedtek, hogy az ariánusok fellegvárává teszi Antiochiát. De rövid időn belül azt állapították meg, hogy Meletiosz az ariánusok ellensége. Megfosztották püspöki székétől, és beiktatták helyére a megbízható ariánus Eudozioszt. A helyzetet súlyosbította, hogy ellentétbe kerültek niceai kánonokkal, melyek tiltották, hogy egy városban több püspök legyen.

A tarthatatlan helyzet megoldására Atanáz, Alexandria püspöke színódust hívott össze Alexandriába 362-ben. Paolinosz ismerte el Antiochia püspökének.

Az ariánusok meg-megújuló támadásai miatt Atanáz legalább ötször kényszerült száműzetésbe. Munkásságát a nagy kappadókiaiak folytatták. Szent Vazul 370-ben lett Caesarea (ma: Kayseri) metropolitája. Nazianzi Szent Gergely, valamint Niszszai Szent Gergely megválasztásuk után arra törekedtek, hogy az érseki tartomány püspöki székeibe megbízható főpapok kerüljenek.

378-ban I. Theodosius lett a császár, akinek uralkodása lényeges változást hozott keleten. Még mielőtt Konstantinápolyba érkezett volna, megüzente a görög püspököknek: csak azok számíthatnak elismerésre, akik elfogadják a niceai hitvallást és egyházi közösségben vannak Damasus római püspökkel, valamint Atanáz utódával, Péter alexandriai püspökkel. A császár 380 novemberében ér-

kezett meg Konstantinápolyba. Arra az eredményre jutott, hogy a keleti püspököket egyetlen személy tudja egységbe kovácsolni, ez pedig Meletiosz.

381 májusára egyetemes zsinatra hívta a püspököket Konstantinápolyba, a zsinat elnökévé Meletioszt nevezte ki, jelezve, megváltozott magatartása iránta. Rómát ezen a zsinaton senki sem képviselte. A zsinaton részt vevő püspökök elfogadták Nazianzi Gergely jelölését a konstantinápolyi székre.

A zsinat ülései közben meghalt Meletiosz, ekkor Gergely vette át a zsinat irányítását. Sok ellenfele volt, akiket javaslatai zavartak. Idézetni kezdték a niceai kánonokat Gergely konstantinápolyi jelölése ellen. Ezen kánonok tiltják Nazianzi Gergely átmenetelét a szaszimai püspökségről a konstantinápolyira. Ekkor Gergely lemondott a konstantinápolyi püspökségről. Távozása után ismét szavaztak a konstantinápolyi és az antiochiai püspöki székek betöltéséről. Antiochia püspökévé megválasztották Flavianoszt, Meletiosz egyik papját, konstantinápolyi püspöknek pedig Nektarioszt, aki magas rangú császári hivatalnok volt.

A Konstantinápolyi II. Egyetemes Zsinat megerősítette a niceai hitvallást, elkötelezte magát az egylényegű kifejezés mellett. A zsinat tanításának lényege a következő: az Egyház liturgiájában az Atyával és a Fiúval együtt imádja a Szentléleket, mert a Szentlélek Isten. A Szentlélek valóságában, személyében különbözik az Atyától és a Fiútól, mivel megvan a saját személyes ismertetőjegye. A Fiú „születik” az Atyától, a Szentlélek pedig „származik”. A Konstantinápolyi Zsinat nem vett be a hitvallás szövegébe egyetlen olyan kifejezést sem, mely a későbbiek során vitára adott volna alkalmat.

A Konstantinápolyban összeült püspökök kánonokat is szövegeztek. A kánonok egyike a császárváros püspökének rangját határozta meg. Eme zsinati kánon szerint a régi Róma püspöke után következik rangban az „új Róma”, azaz Konstantinápoly püspöke.

Az arianizmus fennmaradt még a gótok között, akiket ariánus misszionáriusok térítettek meg. Legjelentősebb térítőjük volt Wulfila (311–380), aki gót nyelvre fordította az egész Bibliát. Nikomédiai Eusebiosz szentelte püspökké Wulfilát 341-ben. A birodalom keleti felében lassan kihalt az arianizmus, amely évtizedeken át megosztotta a kereszténységet.

(Folytatjuk)

Gaál Jenő SVD

IMASZÁNDÉK

Júliusra

A papokért és lelkipásztori küldetésükért: hogy a papok, akik lelkipásztori munkájuk során fáradtnak és magányosnak érzik magukat, segítséget és megerősítést találjanak az Úrral való bensőséges kapcsolatban és paptestvéreikhez fűződő barátságukban.

Pál apostolt élete vége felé börtönbe zárták, és nagyon magányosnak érezte magát. Írt tanítványának, Timóteusnak: „Siess, jöjj hozzám mielőbb. Mindenki elhagyott. Márkot is vedd magadhoz, és hívd el: jó hasznát tudom venni a szolgálatban. A köpenyemet, amelyet Troászban Karpuznál hagytam, arra jöttödben hozd magaddal, úgyszintén a könyveket is. Első védekezésem alkalmával senki sem volt mellettem, mindenki cserbenhagyott. De az Úr mellém állt.” (2Tim 4,10–13.16–17)

Így érezte magát élete végén a nagy Pál apostol, aki hallotta az égből az Úr szavát, annyi vidéket járt be az Evangéliumot hirdetve, megmondta a több apostolnak, hogy az Úr azt kívánja, hogy a pogányok is belépjenek az Egyházba, „elragadtatott a harmadik égig, és titkos igéket hallott, amelyeket embernek nem szabad kimondani” (2Kor 12,2–4).

Jézus megmondta apostolainak, hogy életük úgy fog végződni, mint magának Jézusnak az élete: „Amikor megöregszel, kiterjeszted kezeidet; más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod” (Jn 21,18) Az apostolok mindnyájan így végezték életüket.

Pál magányossága eszünkbe juttatja két másik nagy ember életének végét: Keresztelő Jánosét és Szent Kolbe Maximiliánét. János börténéből nyugtalanul küldi tanítványait Jézushoz azzal a kérdéssel, hogy „te vagy-e az eljövendő, vagy mást várunk?” És ez után nem sokára, Szalome táncának jutalmául, egy házasságtörő asszony bosszúvágyának kielégítésére, Heródes a fejét véteti.

A mi korunkban pedig Kolbe Maximilián atya, aki világszerte nagy apostoli műveket hajtott végre, ott hal meg, halálra éhezve, az auschwitzi koncentrációs tábor hideg börtönében.

Önkéntelenül felmerül bennünk a kérdés: ilyen nagy emberek, akik ilyen nagyokat alkottak, hogyan fejezhették be ilyen nyomorúságosan életüket. De éppen ez az evangélium törvénye: a gabonaszem, ha meg nem hal, egymaga marad, de ha meghal, sok termést hoz.” (Jn 12,24) Jézus halála mutatja ezt. Halálát követi a feltámadás.

Egy ókori hittudós mondta: „A vértanúk kiontott vére új keresztényeket termő mag.” Amikor a jó pásztorok tapasztalják elhagyatottságukat, biztosak lehetnek abban, hogy velük van az Úr. A jó lelkipástorral, élete végéig együtt marad az Úr.

Imádkozunk elfáradt lelkipástorainkért, hogy az Úr adjon nekik erőt és vigasztalást, és erősítse meg bennük azt a hitet, hogy még ha betegnek és magányosnak is érzik magukat, velük van az Úr, aki eljön értük és magához viszi őket a mennyek országába.

Ferenc pápa 2016. október 18-án végzett elmélkedése nyomán

Augusztusra

A családokért: hogy a politika és a gazdaság súlyos döntései az egész emberiség nagy kincseként oltalmazzák a családokat.

A családnak van saját küldetése, vannak saját jogai, és támogatásra szorul, hogy képes legyen ezeket a jogokat gyakorolni. Ugyanakkor a családnak vannak a társadalom iránt kötelességei is, vagyis együtt kell működnie a közösség szolgálatában.

(Folytatás a 4. oldalon)

NEMZETÜNK...

(Folytatás az 1. oldalról)

Mindig tudatában volt annak, hogy a laza törzsszövetségben élő magyarságot úgy lehet erős, öntudatos, ütőképes egységbe vonni, ha a népünket elvezeti az európai kereszténység táborába is. A két érsekség (Esztergom, Kalocsa), a nyolc püspökség (Veszprém, Győr, Pécs, Vác, Eger, Csanád, Erdély, Bihar), a néhány bencés apátság (Pannonhalma, Bakonybél, Zoborhegy, Pécsvárad, Zalavár), és a szent király által épített háromszáz templom a fellegvárai és lelki-szellemi műhelyei voltak annak a missziós tevékenységnek és krisztusi küldetésnek, melynek révén Magyarország a keresztény Európa egyik nagy és erős bástyája, a hősöket és szenteket adó Pannónia lett.

Szent István királyunkat gyermekkorától haláláig különös, gyengéd szeretet fűzte a Szűzanyához. Imáiban sokszor kérte Máriát, hogy valamelyik ünnepén szeretne meghalni. Kérése teljesült. 1038. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén költözött az égi hazába, de előtte az egyházi és világi ország-nagyok előtt hazánkat és a zsenge magyar Egyházunkat a Szűzanya oltalmába ajánlotta.

Augusztus 20-án helyezték örök nyugalomra a székesfehérvári királykoronázó bazilika altemplomában. Szent László királyunk 1083. augusztus 20-án avatta szentté István királyunkat, és emelte oltárra az ereklyéit. Szent István királyunk ünnepe, élétszentsége és emlékezete mélyítse el bennünk a magyar öntudatot. Szítsa föl szívünkben a hazánk és Egyházunk iránti szeretetet. Késztessen bennünket áldott személye az egység, a barátság, a nemes hazafiság megteremtésére, és a kereszténységből eredő élet-hivatásunk megvalósítására. Akarjunk méltók lenni Szent Királyunk örökségéhez, és tegyünk meg mindent, hogy képesek legyünk egy jobb, szebb ország és szent Egyház fölépítésére. □

LEGYETEK...

(Folytatás az 1. oldalról)

A Szentlélek az, aki elküld, elkísér és ösztönöz minket: Ő a misszió szerzője. Ő viszi előre az Egyházat, nem mi – jelentette ki Ferenc pápa.

A Szentatya emlékeztetett beszédében arra, hogy a rendkívüli missziós hónap idején tartják majd az Amazóniával foglalkozó püspöki színódust 2019-ben, amely során imádkoznak és elmélkednek a vidék evangelizációs kihívásairól. (...)

A találkozó végén Ferenc pápa gondolatban Szűz Mária felé fordult. Amikor ellátogatott Erzsébethez, ezt nem saját gesztusként, misszionáriusként tette. Az Úr szolgálóleányaként ment el hozzá, méhében hordva az Urat. Magáról nem szólt semmit, csak elvitte Fiát és dicsőítette Istent. Az igaz, hogy sietve ment – jegyezte meg a pápa. Ő tanítja meg nekünk ezt a hűséges sietséget: a sietség lelkiességét. Nem főszereplő volt, hanem a misszió egyetlen főszereplőjének a szolgálóleánya. Ez a kép segít bennünket – zárta beszédét a Szentatya a Pápai Missziós Művek nemzeti igazgatóihoz.

Vatikáni Rádió

FILMEK – HÍREK – LELKISÉG

Keresztény Élet
PORTÁL NEM CSAK KATOLIKUSOKNAK

www.keresztenyelet.hu

„JÁRJUNK AZ ISTEN SZÉP ÚTJAIN!”

Cserháti Ferenc püspök látogatása Észak-Amerikában

(Folytatás az 1. oldalról)

Ne feledjük, valamennyien peregrinusi vagyunk e Földön és vándorlásunk az üdvösséget szolgálja! – emlékeztetett a püspök.

A Magyar Máltai Lovagok Szövetség észak-amerikai delegációját 1964-ben alapították meg, miután a kommunista Magyarországon betiltották a lovagrendeket, és az elmenekülni kényszerültek egy része az Egyesült Államokban és Kanadában kezdte újra az életét. Találkoztattak, összejöveteleket rendeztek, lelkigyakorlatokat tartottak, míg nem a lovagrend Rómában működő központja megbízta Jeszenszky Imrét a delegáció megszervezésével és vezetésével. Fia, Jeszenszky János egyébként részt vett a mostani, viennai lelkigyakorlaton. A delegáció amerikai jótékonyági szervezatként működik. Igaz, tagsága ma már csupán húsz lelket számlál, de ez a húsz fő nagyon aktív. Önkéntes munkát végeznek hajléktalanok konyháján, betegeket látogatnak, részt vesznek az amerikai máltai szövetségek rendezvényein és sok-sok pénzgyűjtő akciót szerveznek magyarok megsegítésére.

Megyesy Jenő, az amerikai magyar máltaiak vezetője elmondta: többi között csereprogramot támogatnak (anyagilag) a dallasi ciszterci és a budapesti ciszterci Szent Imre Gimnázium között, rendszeresen szállítanak téli ruhát Magyarországra és az elszakított területek magyarságának, támogatják a Szeretetszolgálatot, nagyobb összeggel járulnak hozzá a Máltai Rend által évente szervezett lourdes-i zárandoklathoz, támogatják a New York államban lévő Fillmore magyar cserkész táborát, ösztöndíjat adnak csángó magyaroknak, mozgássérültek táborozásához járulnak hozzá Erdélyben... S ez csupán egy része a megannyi segítségnek.

A viennai lelkigyakorlat után tartották meg a Magyar Máltai Delegáció évi gyűlését is.

Cserháti Ferenc püspök pedig Viennából Kanadába repült lelkipásztori látogatásra.

Járai Judit/Az észak-amerikai magyar máltai lovagok delegációja

***

Hármas ünnepet tartott a montreali magyar katolikus közösség

Cserháti Ferenc idején észak-amerikai látogatása alkalmával ünnepi hálaadó szentmisét mutatott be a montreali Magyarok Nagyasszonya-templomban május 13-án.

A szentmisén a püspök kiszolgáltatta a bérmálás szentségét, valamint ezen a napon történt az elsőáldozás is. Cserháti Ferenc látogatása idén is egybeesett a kanadai anyák napjával, így külön köszöntötte az édesanyákat, és a misét értük is ajánlotta fel. A szentmisén a zenei szolgálatot az egyházközség zenekara látta el.

Urunk mennybemenetelének ünnepe alkalmából a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök beszédében arra buzdított, hogy figyeljünk a Lélek ihletésére, és terjesszük a krisztusi örömhírt. „Az üdvösség, a szép, jó és igaz élet itt kezdődik, a földön. Amikor békében, szeretetben és harmóniában élünk, az üdvösség elkezdődött, és ez kiteljesedik majd, reményeink és hitünk szerint, az örök üdvösségben” – hangsúlyozta Cserháti püspök.

A szertartást fogadás, majd a Montreali Magyar Iskola évzáró ünnepsége és anyák napi műsora követte, melyen közreműködött a Bokréta ifjúsági néptáncegyüttes is.

A montreali magyar ifjúsági szervezetek nagyon aktív időszakot zárnak. Az ünnepen sokan kifejezték hálájukat a

Magyarok Nagyasszonya Plébániához kapcsolódó ifjúsági szervezetek vezetőinek a közösségért végzett munkájukért, valamint Licskó Szabolcs plébánosnak,

Cserháti püspök a montreali fiatalokkal

aki folyamatosan segíti és koordinálja a csoportok működését.

Flora Monozlai, a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasa/ Magyarok Nagyasszonya Plébánia

***

Bérmálás Detroitban

Cserháti Ferenc püspök május 17-én szentmise keretében bérmált a detroiti Szent Kereszt magyar templomban. Koncelebráltak Ligeti Angelus és Kiss G. Barnabás ferencesek.

A bérmálási szentmise elején Kiss G. Barnabás ferences köszöntötte a segédpüspököt. A hétköznap ellenére sokan vettek részt a szertartáson – a plébánia hívei és meghívott vendégek –, hogy tanúi legyenek a négy fiatal örömének, akik a következő bérmánveket választották: József, János, László és Erzsébet.

„Imádkozva várjuk és kérjük a Szentlélek eljövételét: Jöjj el Szentlélek Isten, töltsd el híveid szívét, és szereteted tüzeit gyullaszd föl bennünk! – hangzott el Cserháti Ferenc homíliájában. – Isten egykor meghallgatta a tanítványok kérését Jeruzsálemben, és meghallgatja továbbra is. Jézus ígérete szerint, az első pünkösöd napján elküldte a Szentlelket az apostolokra.

Jézus a bérmálásban is azt teszi, amit egykor. Elküldi a Szentlelket, a Vigasztalót, aki minket is a szentség isteni szférájába emel; ugyanúgy átalakítja gondolkodásunkat, mint annak idején az apostolokét és a tanítványokét Jeruzsálemben az első pünkösöd napján. Tüzes nyelvek jelentek meg a fejük felett, és leszállt rájuk a Szentlélek, aki olyan megfoghatatlan erővel, belső tüzellel, örömmel, lelkesedéssel töltötte be szívüket, hogy érzelmeiket, élményüket nem tudták többé magukban tartani; másokkal is megosztották, és bátran tanúsították Isten csodás nagy tetteit. A Lélek ihletésére a ház körül összesereglettek elé léptek, és bátran hirdették az isteni Lélek, a hit, remény és szeretet ajándékait, a krisztusi örömhírt, azt az igazat, jót és szépet, amit Jézustól tanultak. A Lélek bátorítására társakat, később munkatársakat, utódokat, papokat, püspököket toboroztak, hogy folytassák Krisztus Urunk elkezdett művét. Imádság közben a kézfeltétel által továbbadták a Szentlelket és ajándékait, ugyanúgy, ahogyan ezt ma is tesszük a bérmálás szentségében – mondta Cserháti Ferenc.

A Lélek hatására létrejön az Egyház szeretetközössége, a hét szentség, a különböző egyházi és karitatív szolgálatok; kifejlődnek bennünk az erények és jó tulajdonságok, amelyek gyakorlása mindig megszépíti egyéni és közösségi életünket, és hasonlóvá tesznek Krisztushoz. A Lélek sugallatára és erejével olyan képességek alakulnak ki bennünk, melyek fokozzák tudásunkat, emberi bölcsességünket, és fogékonyá tesznek az isteni parancsok követésére; hogy képesek legyünk úgy szeretni, ahogy Isten szeret minket. Az Úr saját Lelkét árasztja belénk, isteni sugallataival áthatja lé-

nyünket, tetteinket, egész életünket. Betölti lelkünket a szeretet Lelkével, az evangéliumi tanítás fényével, a Szentlélek ajándékaival, amelyeket az Egyház mindig bőkezűen osztogat – emelte ki a püspök, majd az isteni bölcsesség, az értelem, a jó tanács, a lelki erősség, a tudomány, a jámborság és az istenfélelem ajándékairól beszélve emlékeztetett, a Szentlélek hét ajándékának felsorolása Izajás prófétától származik, aki Krisztus előtt századokkal azt hirdette, hogy a Messiást, az Úr Fölkentjét, a mi Üdvözítőt Urunkat, Jézust Krisztust, a Lélek adományainak ez az összessége, teljessége tölti be. Ha már most valaki kereszténynek, kereszténynek vallja magát, akkor valóban a Szentlélekkel felkentnek, adományaival megerősített, fölszentelt, meggyőződéses kereszténynek kell lennie. Legyen valóban »alter Christus« vagy még inkább »ipse Christus«: Krisztus valóságos képmása – Krisztus hordozója.

A Lélek igazi ereje csak akkor bontakozhat ki bennünk, ha együttműködünk vele, azaz megtartjuk parancsait – fordult a bérmálkozókhoz Cserháti püspök. – Legyünk lélekkel eltelt, lelkes fiatalok és felnőttek! Tartsunk ki Jézus Krisztus mellett, akkor is, ha némelyek el akarnak téríteni tőle, vagy kigúnyolnak és támadnak miatta. Tegyük tanúságot róla még az olyan uralkodó vélemények és diktátumok között is, amelyek az élet értelmét csupán csak e rövid földi élet élvezeteire: a pénzre, a mammonra, az esztelen kicsapongásokra korlátozzák. Az apostolokhoz hasonlóan megismertük Istent, a szeretetet, és mi hiszünk a szeretet győzelmében; tanúsítjuk, hogy Jézus Krisztus az Úr, az Út, az Igazság és az Élet, és azt is, hogy »nincs üdvösség senki másban. Mert nem adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben üd-

vözülhetnek« (ApCsel 4,12). Járjunk az Isten szép útjain; akkor örökre megmaradunk Isten szeretetében, és Jézus ígéretében is bízhatunk.”

Prédikációja végén Cserháti Ferenc példaképeként állította Boldog Scheffler János püspököt (akinek emléknepje május 17.), majd Mindszenty József bíboros és Márton Áron püspök hűségese kitaratásáról szól, akik oly sokat szenvedtek Krisztusért és az ő Egyházáért. Cserháti püspök arra kérte a híveket, hogy imádkozzanak mielőbbi boldoggá avatásukért.

A szentmisében gregorián és magyar népelemek hangzottak el. A liturgia zárásaként a szülők, bérmászüllők és bérmálkozók nevében Esztergár Csaba mondott köszönetet; bérmálkozó lány, Anna Sára nemzeti színű virágcsokrot adott át Cserháti Ferencnek. A püspök felhívta a figyelmet a 2020-ban Budapesten tartandó Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra, tolmácsolva a meghívást, és a kongresszusi imádság napi imádkozására buzdított. Püspöki áldás zárta a szentmisét.

A detroiti magyar bérmálkozók

Az ünnepi liturgia után a külföldön élő magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök a helyi magyar étteremben találkozott a bérmálkozók és családjaikkal.

Kiss G. Barnabás OFM
(Fotó: Fazekas Ottó)

A KANADAI MAGYAR PAPI EGYSÉG LELKIPÁSZTORI TALÁLKOZÓJA

A Hamilton melletti Ancasterben tartották május 14. és 16. között a Kanadai Magyar Papi Egység idei lelkipásztori találkozóját Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök részvételével.

A több évtizedes múltra visszatekintő találkozót minden esztendőben megrendezik. A program célja, hogy erősítsék az észak-amerikai magyar lelkipásztorok közötti paptestvéri kapcsolatokat, elmélyítsék a lelkiséget, valamint megvitaszák a magyar katolikus diaszpóra lelkipásztori ellátásának helyzetét.

A találkozón részt vett Kiss G. Barnabás OFM (Detroit–Windsor), a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott püspök észak-amerikai delegátusa; Licskó Szabolcs (Montreal); Miskei László (Welland); Forrai Tamás Gergely SJ és Jaschko Balázs SJ (Toronto); Angyal Lajos (Courtland) és Deák István (Toronto) görögkatolikus parókusok.

A résztvevők imáikban megemlékeztek az év elején elhunyt Vas László egykori passaici (Egyesült Államok) magyar plébánosról és a napokban autóbalesetben szenvedett Deák Miklós kanadai parókusról.

A találkozó lelki programjait Cserháti Ferenc elmékedései határozták meg. Első buzdításában idézte Ferenc pápát, aki a magyar püspökök tavalyi ad limina látogatásakor kiemelte a nyelvi és kulturális gyökerek megtartásának fontosságát a diaszpórában végzett lelkipásztori szolgálat kapcsán. A püspök második homíliájában

A találkozó résztvevői

Jézus egységre való felszólításához kapcsolódva a papi egységről és az egyházközség belső egységéről szólt.

A lelkipásztori tapasztalatok megosztása során szóba került a helyi közösségek állapota, különös tekintettel az asszimilációt és szekularizációt erősen elősegítő társadalmi közegre. Cserháti Ferenc püspök beszámolt arról a tervről, melynek keretében hazai állami támogatással kívánják segíteni a nyugati magyar szórványközösségek építését és vallási nevelését.

Forrai Tamás Gergely SJ
(Fotó: Kiss G. Barnabás OFM)

Gyermekeknek

HÓESÉS AUGUSZTUSBAN?

Javában benne járunk a nyárban, még jó néhány hét hátravan a szüenidőből. Talán már Te is eljutottál szüenidődel egy szép üdülőhelyre, ahol élvezhetted a napsütést vagy a hűsítő hullámokat. Ezekben a hetekben szinte mindig tikkasztó a hőség, gyakran még a harmincöt fokot is meghaladja a hőmérséklet. Ilyenkor jólesik egy-egy frissítő zápor. A Balaton partján ilyenbe könnyen „belefuthat” az ember: az egyik pillanatban még ragyogóan süt a nap, néhány perc múlva elsötétül az ég, és azonnal elkezd szakadni az eső. A viharos szélről pedig akkora hullámok keletkeznek, mintha valamelyik nagy tenger partján lennének. A rövid nyári zápor elálltával hamar újra előbújik a nap, és nemegyszer csodaszép szivárvány jelenik meg az égen. Ezek mind-mind tipikus nyári természeti jelenségek.

Ha lehet, Olaszországban még forróbbak és szárazabbak a nyarak. Rómában ilyenkor ismeretlen vendég az eső, a nagy meleget csak a közeli tenger hullámai tudják valamelyest mérsékelni. Amikor télen hideg van és esik a hó, sokszor gondolunk arra: bárcsak már nyár lenne! A júliusi, augusztusi hőségben pedig sokan arra vágyanak, hogy bárcsak jönné már a lehűlés és esne a hó. Havazás augusztusban Rómában, a

legnagyobb kánikula idején? Ugye, lehetetlennek hangzik... Pedig...

Az olasz főváros egyik nevezetes temploma a Santa Maria Maggiore-bazilika, a legősibb Mária-templom. Augusztus 5-én ünnepejük a felszentelését. Ez a nap Havas Boldogasszony emléknapja. A legenda szerint a 4. században, Liberius pápa idejében egy gazdag római nemes és felesége elhatározták, hogy teljes vagyonukat Máriának ajánlják fel. A Szűzanya álmukban megjelent a házaspárnak, és arra hívta őket, hogy azon a helyen, amelyet másnap, augusztus 5-én hó borít majd, emeljenek templomot a tiszteletére. A legenda szerint Liberius pápának is megjelent álmában a Szent Szűz, megjelölve, hol építsen számára méltó templomot Rómában. Augusztus 5-én aztán, a forró római éjszakán valóban hó esett az Esquilinus-dombon. Reggel, kinézve palotája ablakain a pápa Róma hét dombjának egyikén havat pillantott meg; majd lerajzolta a templom körvonalát a csodás havazásra összegyűlt római lakosok előtt.

Havas Boldogasszony napján minden évben virágszirmok hullatásával emlékeznek a 358-ban történt csodás hóesésre a római Santa Maria Maggiore-bazilikánál.

Kovács Péter

ÜLÉSEZETT AZ EURÓPAI KATOLIKUS EGYETEMEK SZÖVETSÉGE

A Lublini II. János Pál Katolikus Egyetem (KUL) adott otthont május 24. és 26. között a Katolikus Egyetemek Európai Szövetsége (FUCE) találkozójának. Karol Wojtyła, a későbbi II. János Pál pápa nemcsak tanult, de oktatott is az alapításának centenáriumát ünneplő lengyel katolikus egyetemen.

A rektorok és képviselők találkozóját Salvatore Pennacchio érsek, Lengyelország apostoli nunciusa nyitotta meg, majd Stanisław Budzik lublini érsek, Antoni Dębiński, a II. János Pál Katolikus Egyetem rektora, valamint Thierry Magnin, a FUCE elnöke köszöntötte a résztvevőket. Salvatore Pennacchio és Thierry Magnin a centenárium alkalmából jubileumi medálban részesült, ugyanabban, amelyet Ferenc pápa részére is átültetett a szövetség ülése előtt.

A nyitó plenáris előadást Bruno-Marie Duffé tartotta, Ferenc pápa 2015-ben kiadott *Laudato si'* kezdetű enciklikájáról, és annak mind a gyakorlatba, mind a katolikus egyetemi képzésbe történő átültetésének fontosságáról. Ennek kapcsán úttörőnek nevezte a Pázmány Péter Katolikus Egyetem által összeállított és a közeljövőben induló egyetemi szintű nemzetközi mesterképzési programot.

A május 25-i ünnepi szentmise keretében Salvatore Pennacchio újra kiemelte a katolikus egyetemek szerepét a minőségi felsőoktatásban, de egyúttal azt a sajátos társadalmi küldetést is,

amellyel az emberi méltóságnak, valamint az emberi közösség és maga az emberi személy integritásának a kellő érzékenységet tanúsító előmozdításán kell, hogy fáradozzanak.

Az Európai Katolikus Egyetemek Szövetségének plenáris ülése sűrű programja részeként módosította a szövetség által lefedett régiót, kiegészítve a libanoni katolikus egyetemek képviselőivel. Ezzel párhuzamosan a szövetség tovább bővült a Grúziai Katolikus Egyetemmel. A társadalmi humanizmus és az európai keresztény identitással foglalkozó egyetemközi kutatási és oktatási program is további támogatást nyert. Az ülés döntött a FUCE Titkárságának új székhelyéről, amely így még 2018 nyarán Namurból Lyonba költözik át.

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) képviselőjében jelen lévő Szurromi Szabolcs előterjesztésére az Európai Katolikus Egyetemek Szövetségének plenáris ülésére 2020-ban – kapcsolódva a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus rendezvénysorozatához – Budapesten, a PPKE-n kerül sor.

PPKE

IMASZÁNDÉK

(Folytatás a 2. oldalról)

Ez olyan kiváltságos terület, amelyen a szolidaritás és a szubsidiaritás, vagyis a gazdasági tevékenység és a családi élet együttműködését kell kialakítani. A családok feladata a gyermekek nevelése, és éppen ezért kell a politikai és gazdasági testületeknek megfelelő módon támogatniuk a családokat. A népesség sajnálatos csökkenése megkövetel bátor intézkedéseket az illetékes hatóságoktól.

A munkanélküliség, főképpen a fiataloké munkanélkülisége, súlyos csapás, mely az embereket megfosztja önbecsülésüktől, és a társadalmat gyengíti a

fiatal és készséges munkaerők paragon hagyásával.

Különös figyelmet kell fordítani a nők foglalkoztatására. Sok nő úgy érzi, hogy nem ismerik el eléggé jogait és nem értékeli megfelelően tevékenységüket. Sok nő szinte elnyomja az a számos feladat, amely családon belüli köteleességek teljesítése és a gyermekek nevelése mellett még rájuk hárul. Nem szabad elfelejteni, hogy a nőknek a családi élet minden síkján végzett tevékenysége mily nagy segítséget nyújt a társadalom életének és jövőjének.

Ferenc pápának 2014. december 2-án a Riva del Gardában tartott harmadik családnepély megnyitáskor mondott beszédéből

Nemeshegyi Péter SJ

TELJES BÚCSÚ
A CSALÁDOK VILÁGTALÁLKOZÓJÁN

Teljes vagy részleges búcsút nyerhetnek azok, akik résztvevői, vagy a médián keresztül követői az augusztusi dublini családtalálkozóknak, melyen jelen lesz Ferenc pápa.

Augusztus 21. és 26. között zajlik majd az ír fővárosban a családok IX. világtalálkozója. Ebből az alkalomból Ferenc pápa teljes búcsút engedélyezett, amint arról az Apostoli Penitenciária május 22-én közzétett dekrétuma rendelkezik.

Teljes búcsút a szokásos feltételek mellett engedélyeznek (szentségi gyónás, szentáldozás, valamint ima a Szentatya szándékaira) azoknak a híveknek, akik minden bűntől teljesen elfordulva részt vesznek találkozón valamelyik szertartásán, vagy annak záró szentmiséjén. Akik valamilyen okból nem tudnak részt venni az eseményen, ugyanezekkel a feltételekkel elnyerhetik a búcsút, ha lélekben csatlakoznak a dublini hívekhez, családi körben elimádkozzák a Miatyánk, a Hiszekegy és más imádságokat, hogy az Isteni Gondviseléshez fohászkodjanak a fent nevezett célból, és különösen akkor, amikor a rádió és a televízió közvetíti a Szentatya szavait.

Az Apostoli Penitenciária dekrétuma részleges búcsút engedélyez a híveknek ahányszor bűnbánó szívvel, a megadott időben imádkoznak a családok javáért.

A Világiak, Család és Élet dikasztériumának tájékoztatása szerint eddig mintegy 22 ezren jelentkeztek az au-

gusztusi találkozóra. 103 országból regisztráltak a résztvevők, fele részben Írországból. A jelentkezők 28%-a 18 éven aluli, s ezzel a dublini találkozón vesznek majd részt a legnagyobb arányban a fiatalok.

3500 önkéntest képeznek a találkozóra, több ezer imaszándék érkezik be. A dublini világtalálkozó hivatalos ikonja folytatja zárandokútját szerte Írországból. Több száz nemzetközi klauzúra apácaközösség jelentette be, hogy imádkozik a találkozó valamennyi résztvevőjéért.

A világszintű összejövetel közép-pontjában Ferenc pápa *Amoris laetitia*-kezdetű apostoli buzdításának útmutatója áll. A Szentatya 33 katekézist tartott a családról a szerdai általános kihallgatásokon, felmutatva annak központi szerepét az Egyházban és a társadalomban egyaránt. A család egy férfi és egy nő által kötött házasságon alapszik, szemben az ideológiai gyarmatosítás kísérleteivel, mint a gender-elmélet, mely az emberi elme tévedése. A pápa nem elvont módon beszél a családról, hanem a konkrét családokra gondol, a maguk örömeivel és nehézségeivel együtt. Külön figyelemmel fordul a sérült és úgynevezett szabálytalan családok felé.

(Vatikáni Rádió)

PORTUGÁLIA: GYŐZÖTT AZ ÉLET

Nem szavazták meg az eutanázia-törvényeket

A portugál püspöki konferencia örömeinek adott hangot a győzelem miatt. Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának főtájkára a hír kapcsán kiemelte: az Európai Unióban a halál elleni küzdelemhez a Krisztusba vetett hit újra felfedezésére van szükség.

Portugáliában május 29-én, kedden négy eutanázia párti törvénytervezetet bocsátott szavazásra a baloldali radikális kormány. A mérsékelt politikusok, az életvédő civil szervezetek és a Katolikus Egyház határozottan elutasította a kezdeményezést. A parlamentben a törvénytervezetek nem érték el a szükséges szavazati arányt, ami csak néhány képviselő tartózkodásának köszönhető. Ez nem egy erős eredmény, de mégis győzelemnek tekinthető. A portugál püspöki konferencia a szavazást követően közleményt adott ki, amelyben elégedettségét fejezte ki az eredmény kapcsán. A főpásztorok az élet győzelmének és a demokrácia sikerének neveztek a történeteket.

A portugál Duarte da Cunha prelátus, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) főtájkára közelről követte a vita alakulását kezdetétől fogva. A Vatikáni Rádióknak adott interjújában örömeinek adott hangot a szavazást illetően. Elmondta, hogy az egész civil társadalom aktívan részt vett a parlamenti szavazást megelőző vitában. Az emberek nagy része ellene van az eutanázia bevezetésének. Nagy meglepetést okozott számára, hogy a portugál kommunista párt is ellene volt a törvényjavaslatoknak. Ez azt mutatja véleménye szerint, hogy az élet védelme nem tartozik egy politikai párthoz vagy egy adott valláshoz. Ez érdekes példa lehet más európai országok számára is – hangsúlyozta Duarte da Cunha prelátus. Öröme azonban nem teljes, mert tisztában van vele, hogy előbb vagy utóbb a baloldal ismét visszatér a javaslatl. Ezt egy klasszikus módszerrel próbálja majd végrehajtani: a lakosság érzékenységét igyekszik majd befolyásolni. Készen állunk a küzdelemre – jegyezte meg.

Portugáliában 2007-ben legalizálták az abortuszt. Elemzők szerint az euta-

Duarte de Cunha prelátus

názia vagy az orvosi közreműködéssel elkövetett öngyilkosság bevezetési szándéka annak az ideológiának a logikus következménye, amely az életet nem minden eszközzel védelmezendő értéknek tekinti, hanem az ember teljes szabadságának alávetett javak egyikének. Ez szinte egy kötelező következő lépés az abortusz bevezetése után. Így történt azokban az európai országokban, ahol megengedték egy gyermek mesterséges megölését. „Így lesz majd Írországból is. Az abortusz után az eutanáziát is el akarják majd fogadtatni. Mi történik tehát Európában?” – tette fel a kérdést a portugál Duarte da Cunha prelátus.

„Nagyon egyszerű: elkereszténytelenedés. Az emberek nem hiszik többé, hogy Isten a teremtő, aki szeret bennünket. Szerencsére nem mindenhol van ez így. Vannak olyan nemzetek, mint Lengyelország és Szlovákia, ahol próbálják mérsékelni az abortusz-törvényeket. Állampolgárok milliói gyűjtenek aláírást az Egy közölünk (One of us) kampányban az embriók védelmére. Tehát élő vita folyik az élet és a halál kultúrájáról. A győzelemhez szükség van a népek közötti szövetségre” – hívta fel a figyelmet a CCEE főtájkára.

Vatikáni Rádió

CSAK ÖN UTÁN...

Tessék, mondta egy nagyjából velem egyidős férfiú tegnap reggel a metróban, a mozgólépcsőnél, csak ön után. Egy-zerre sodródtunk a tömegben a lépcső aljához, és mivel a férfiú nemcsak korban, hanem térfogatban is hasonlatos volt hozzám, ketten egyszerre csak gyűrődve-lökdösődve léphettünk volna a lépcsőre. Majdnem zavarba jöttem, de mégsem, valahogy olyan természetesnek tűnt az egész: valaki előreenged.

Pedig ez korántsem természetes. Hiszen az élethelyzetek többsége sokkal inkább a versengésre, az előretörésre ösztökéli az embert, erről szól a gazdaság és a politika, ezt sulykolják a korunk emberének élet-szemléletét leghatékonyabban formáló (torzító) reklámok: légy az első, a legjobb, a legszebb, a leggazdagabb... És erről szól, persze, a sport is, de az legalább bevallottan, és jó esetben korrekt módon fogalmazott és betartott szabályok keretein belül. Szóval korántsem olyan természetes, hogy az egyik ember előreengedi a másikat.

És ott lent a metróban ez nekem kivételesen mégis valahogy természetesnek tűnt. Olyannyira, hogy dél körül, mikor buszra szálltam, én sem csak az idősebbeket és a nőket engedtem magam elé. Szerencsére a többiek se szabódtak soká, hanem egy mosolygós biccentéssel megköszönve már léptek is föl.

Azt hiszem, ez a felfedezések napja volt. Nem világra szóló felfedezésekre – bár ebben sem vagyok egészen biztos... Egymást előreengedve gyorsabban és zökkenőmentesebben haladtunk előre mindnyájan. Akit előreengedtek, az nem húzódozott – szörnyű lett volna, ha egymást tessékelve föltartjuk a forgalmat, és ráadásul önmagunk és egy emberi gesztus torzképévé válunk. – Torzkép úgyis van éppen elég: békemisszióknak nevezett háború, demokráciának hívták diktatúra, szabadságnak becézett korszak, önvédelemnek álcázott népirítás – ezeket kénytelenek voltunk megszokni, bár remélem, a legtöbben képtelenek vagyunk beletörődni –, de ha az udvariasság is önmaga tragikus paródiájává válnék, az maradék reményeim pusztulásával, maradék esélyünk szertefoszlásával volna egyenértékű.

Az elsődleges felfedezést követte a második: a tapasztalat általánosíthatóságának felismerése: az udvariasság révén jobban működhetne az életünk. Egy mosoly, egy gesztus, egy tapintatos kérdés feszültségeket old, az emberi figyelmeség valami hasonlót ébreszt a másikban.

Nagyszerű novellafüzében, az *Esti Kornélban* Kosztolányi is hosszan elmélkedik az udvariasság hasznáról. (Lám, a megtapasztalt és továbbvitt udvariasság az esztétikai élmény iránti fogékonyt az is felszítathatja az emberben, s a szép és igaz szavak talán továbbépíthetik azt, aki olvasza őket.) Valóban elviselhetőbbé, élhetőbbé válik az élet – legyünk hát udvariasak!

Mondhatnám akár azt is, hogy „Szeresük egymást, gyerekek...!” vagy hogy „Békét a világnak!” – ami kétségtelenül több, mint az udvariasság. De a szeretet nevében már sokat öltek, a békére hivatkozva talán még többet. Az „igazságságról” ne is beszéljünk: amely szerint a sérelmeket meg kell torolni... India erőszakmentes felszabadítója, Mahatma Gandhi vallotta: „A szemet szemért igazságsága az egész világot vakká teszi.”

A nagy eszmények hamar torzképpé roskadnak, ha természetes alapjaik elporlanak. Tehát kezdjük az apróságokkal. Olyanokkal, mint például az udvariasság. Mert ha ez a vérünkbe válik, az már majdnem béke és szeretet. Képzeld el azt a háborús konfliktust, amelyben az egymással szembe forduló fegyveresek udvariaskodni kezdenek: nem, én még nem lövök, csak ön után... Csak ön után...

Kipke Tamás

AZ EGYHÁZ A KOMMUNISTA DIKTATÚRA SZORÍTÁSÁBAN

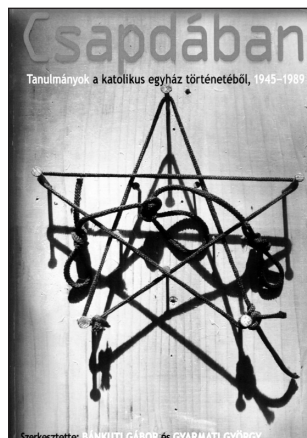
Noha idestova három évtized telt el a rendszer-váltás óta, nem szabad egyszerűen túllépni a csaknem fél évszázadon át tartó kommunista uralom céltudatos és kegyetlen jogtiprásain.

Az elnyomó intézkedések alighanem első számú céltáblája a Katolikus Egyház volt. Ezeknek az állomásait mutatja be a „Cspadában – tanulmányok a katolikus egyház történetéből 1945–1989” című dokumentumkötet. Noha a pécsi egyetem Történettudományi Intézetének tanácsvezető-helyettese, Bánkúti Gábor, és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgatója, Gyarmati György által szerkesztett és a budapesti L'Harmattan Kiadó gondozásában megjelent könyv már néhány éve forgalomba került, adatai semmit sem vesztek értékükből.

A szerzők időrendben követték az Egyház ellen irányuló elnyomó szándékú intézkedések alakulását. A kommunista hatalomátvételt követően a kipéülő diktatúra azonnal nekikezdett a rendszer hivatalos ideológiájával szembenálló, de törvényes keretek között működő, és igencsak jelentős társadalmi befolyással, valamint kiterjedt, saját intézményi háttérrel rendelkező történelmi egyházak legyűrésébe. Köztük szinte „megkülönböztető bánásmódban” részesült a Katolikus Egyház, mert a rendszer vezetői a Vatikánt az Egyesült Államok által vezetett „imperialista tömb” hű szövetségének tekintették. Így nem véletlen, hogy Sztálin

„legjobb magyar tanítványa”, Rákosi Mátyás, nem is titkolta, hogy egyik legfontosabb célja a teljes „egyházatlanítás” és erre hűsz évet adott.

A feladat elvégzésében tevékeny feladat hárult az egész országot behálózó és rettegett erőszakszervezetre, az ÁVH-ra, amely cseppet sem válogatott eszközeiben. Mindenki számára komoly intésnek szánta 1948 karácsonyán Mindszenty József bíboros örözetbe vételét és ezt követő megkínzását, majd kirakatperben történt elítélését. Mindszenty be-

A kötet borítója

börtönzését hamarosan további egyházi vezetők letartóztatása és meghurcolása, sőt nemegyszer likvidálása követte.

A dokumentumkötetből megtudjuk, hogy Sztálin halála után némileg enyhült az Egyházra nehezedő nyomás, de ha Rákosi Mátyás mellé is fogott „egyházatlanítási mesterkedéseivel”, annyit azonban elért, hogy kezdetét vette a rendszerhez lojális békepapi mozgalom. Az 1956-os szabadságharc verébefojtása után ismét felerősödött az Egyház üldözése, habár egyes kérdésekben még

bizonyos kompromisszumra is késznek mutatkozott a vallási vezetőkkel, hogy tovább stabilizálja saját hatalmi helyzetét. Ez persze távolról sem jelentette, hogy esetleges ellenállást nem tolt meg azonnal, így ürügyek alapján a hatvanas években az Állami Egyházügyi Hivatal közreműködésével többször is sor került papnövendékek elbocsátására, amivel nemcsak pályafutásukat törtek meg, hanem az egész életükre megbélyegzetté tették őket a hatóságok előtt. A könyv kitér az egyházi személyekről jelentő nagyszámú ügynök tevékenységére, amely szintén fontos eleme volt a hitélet fokozatos elsorvasztását célzó intézkedéseknek.

Úttörő jellegű fejezete a dokumentumkötetnek a jezsuita rend és az ÁVH viszonyáról, a magyar titkosszolgálat vatikáni beférkőzésére tett kísérleteiről szóló írás, ugyanis egy korábbi moszkvai döntés értelmében a budapesti rendszert bízták meg a Szentszék hírszerzői célbavételével. De kevésbé ismert téma a magyarországi titkos püspökszen telések története, és tanulságos fejezet az Egyház túlélési stratégiáját elemző írás is.

A könyv azonban nemcsak azok számára tanulságos, akik tudni szeretnék, hogy min ment át a klérus és a hozzá hű hívők zöme, hanem azok számára is, akik dokumentumok alapján akarnak tájékozódni arról a rendszerrel, amelyet kommunizmusnak neveznek.

Vincze András

TITKOS TÁRGYALÁSOK A VATIKÁN ÉS A SZOVJETUNIO KÖZÖTT

Az olasz internetes „Vatican Insider” szerint a történettudományi pápai bizottság és az Orosz Tudományos Akadémia szakembereinek a közelmúltban tartott legutóbbi ülés szakán Matteo Luigi Napolitano professzor eddig ismeretlen dokumentumok alapján ismertette azokat a titkos tárgyalásokat, amelyek Sztálin utolsó éveiben, 1952–53-ban folytak a Szentszék és a Szovjetunió között.

Szovjet részről Ambrogio Donini olasz kommunista politikus, később szenátor tárgyalta, a Szentszék részéről P. Giacomo Martegani, a „Civiltá Cattolica” folyóirat jezsuita főszerkesztője, aki bejáratos volt XII. Piusz pápához.

1952. február 13-án szovjet részről közölték szándékukat, hogy fel ki-

vánják venni a diplomáciai kapcsolatokat a Szent-székekkel. Nyilván nem azért történt ez, mintha valami „megtérés” következett volna be kommunista részről, hanem azért, mert tudatában voltak a Szent-székekkel való diplomáciai kapcsolat jelentőségével és a hidegháború csúcspontján szükségesnek érezték veszélyhelyzetekben ezt a kapcsolatot. A Szentszék pedig a szemben álló nagyhatalmak közötti közvetítés lehetőségét kívánta megteremteni.

Természetesen a diplomáciai kapcsolat csak számos súlyos kérdés rendezése után valósulhatott volna meg. Sztálin 1953. március 5-én bekövetkezett haláláig folytak a tárgyalások. Donini professzor részletes feljegyzéseit harminc évvel később átadta Agostino Ca-

sarolinak, a vatikáni „Ostpolitik” (keleti politika) főtárgyalójának, a későbbi bíboros államtitkárnak.

A Szentszék már jóval korábban, a vörös terror csúcspontján is, 1935–1940 között megkísérelte a tárgyalásokat a szovjet hatalommal. A vatikáni diplomácia ugyanis akkoriban világosabban ítélte meg a világhelyzetet, mint a nyugati hatalmak. Tartott már a világháború kitérésétől és moszkvai tárgyalások révén próbálta megakadályozni a később bekövetkezett tragédiát.

A pápai diplomácia nem politikai célokat követett, hanem segíteni akart a szenvedőkön és a vallás- és lelkiismereti szabadságot próbálta biztosítani a szovjet terror idején is.

Rosdy Pál

KÉKSZAKÁLL ÉS A SZENTEK

Kékszakállért már a középkorban is bolondultak a nők. Leginkább Franciaországban, főleg a breton vidékeken meséltek erről a férfiúról – hercegről, grófról vagy báróról –, aki mellől titokzatos módon eltűntek az asszonyok. Az eredetileg szájról szájra terjedt történet számtalan változatban létezett, majd következtek a különböző feldolgozások, és közben a főhős is sokat változott. A XX. századra jelképpé nemesedett Kékszakáll. Bartók Béla A kékszakállú herceg vára című operájában pedig már szó sincs brutális gyilkosságokról, nem bűntényeket próbál felderíteni az „örök nő”: a nagy rejtély maga a férfilelek.

Kékszakállnak, pontosabban A kékszakállú herceg várának, ennek az egyetlen egyfelvonásos Bartók-operának köszönhető, hogy a zeneszerző a miskolci operafesztivál névadója lett. Ahogy 2001 óta minden évben nyár elején, az idén is megrendezték június 8. és 17. között Miskolcon a Bartók Plusz Operafesztivált. Természetesen az idén is láthatta a közönség a Bartók-operát. Az előadás rendezője a világhírű Michal Znaniecki. Bartók muzsikája, Balázs Béla szövegkönyve, a férfi és a nő lélek titokzatosága őt is rége óta foglalkoztatja. „Valahányszor találkozom Bartók világgal, meglepődöm, mennyire modernnek az ő remekművei – fogalmazott a művész. – Rendezésemben felfedem, hogy a kor-szak freudi kontextusa nagyon fontos és erős inspirációt jelent Bartók műveiben. Ezt a vonalat követem a karak-terek és a cselekmény értelmezésében. A metaforikus és szimbolikus látomásokat egy valóságos pszichoanalitikus ülésen fordítom le, felfedve az emberi lélek legsötétebb titkait. A szerelem, a komplexusok, a féltelmek és vágyak a mi Juditunkat három különböző történetbe viszik. Mint hercegnő, mint prostituált és mint a Kékszakállú új felesége szerez különféle tapasztalatokat, él át érzéseket. A modern diszlet a tündérmesék új tanítása. Napjaink virtuális világa segíteni fog nekünk, hogy megértsük, és nyomon kövessük a felnőttes válás folyamatát: az érzések, kapcsolatok és lelkünk sötét oldalainak felfedezését.”

Nem ilyen bonyolult lélektani elmélyülést igényel Selmecci György ősopera-kísérlete. A Bartók Plusz Operafesztivál keretében a zeneszerző a kortárs zene és színház eszközeivel próbálja megidézni két szent, Jakab és Márton életét. Selmecci visszatérő vendég a fesztiválon. Kékszakállúval is többször megküzdött már – mint rendező, mint karmester –, de saját művel, operaszerezőként is bemutatkozott. Minden évben valami eredeti ötlettel lepi meg a közönséget. Az idén az opera múltját kutatva irányítja figyelmünket a szentek-re. Ajánlása szerint: „a Kárpát-medence archaikus keresztény közösségeinek egyházi és világi műformái tálcán kínálják az összefüggéseket későbbi korok zenés színházi műfajaival, köztük az operával. A szentek életrajzában bámulatosan gazdag és dramatikus cselekménye, helyenként igen éltszerű, sőt humoros vonásai meglepően korszerű (kortalan) zenei-színházi formanyelvet sugallnak. Jól dokumentálják azt a kölcsönös kapcsolatot, amely a középkor vallásos és 'piactéri', teatrális műformái között létrejöttek, és amely azután az opera kialakulásához vezetett.”

Akárhogy is született meg az ősopera, Selmecci György ősbemutatója újdonság volt.

Filip Gabriella

NYOLCSZÁZ ÉVE GRAZ-SECKAU

A grazi székesegyház

Míg a magyar állam- és egyházalapítás, amely Szent István nevéhez és korához kötődik, feltűnően gyorsan, néhány évtized alatt lezárult, ez a folyamat Ausztria, illetve Stájerország esetében évszázadokon át tartott. Ez vonatkozik a Graz-Seckau-i Egyházmegyénkire is, amely idén ünnepli nyolcszáz éves fennállását.

A népvándorlással a mai Ausztria területe teljes mértékben strukturálatlan pogány területté vált. A Római Birodalom összeomlásával a közbiztonság megszűnt, a civilizált élet helyébe zürzavaros állapotok léptek. A megfélemlített és erősen megtizedelt lakosság hite a babonák sötét világával volt egyenlő.

Az Alpok vidékének misszionálását a 739-ben alapított salzburgi püspökség (798-tól érsekség) vállalta fel, vagyis egyházjogilag az ő fennhatósága alá tartoztak az első szerzetes misszionáriusok is onnan érkeztek. A keresztény hit hirdetői által közvetített emberszerető Istenről szóló tanítást a lakosság örömhírként fogadta, a kereszténységet megváltásként élte meg. Az első kolostorok a keresztény kultúra bölcsőinek bizonyultak.

A kereszténység megerősödésével új egyházmegyék létrehozása is szükségesé vált. Ezek püspökei gyakorlatilag a salzburgi érsek segédpüspökei voltak, az ő gyámisa alá tartoztak és az elkövetkező századokban is a salzburgi érsek nevezte ki őket. Így született meg 1218-ban Felső-Stájerországban a seckau püspökség. A seckau püspök jogkörébe eleinte mindössze tizenhárom plébánia tartozott. E „kis csecsemő” lassan, de biztosan növekedett, erőre kapott, fennhatóságát kiterjesztette egész Stájerországra, Salzburgot túlszárnyalta, székhelyét Grazba helyezte (ezért Graz-Seckau) és Ausztria egyik legjelentősebb egyházmegyéjévé nőtte ki magát. Jelenleg a Graz-Seckau-i Egyházmegye 1,2 millió katolikust tart számon, ami Stájerország lakosságának kétharmada. A plébániák száma 388.

E sikertörténet nem volt mindig felhőtlen. Sok viszontagság mellett a legviharosabbnak és legfájdalmasabbnak a reformáció és az ellenreformáció erőszakos korszaka bizonyult. A lelkiismereti szabadság semmibevételével járt a lelkiismereti konfliktus, amely sokakat hitük, vagy hazájuk elhagyására kényszerített.

Jelen korunk legégetőbb problémája a keresztény hitünkkel kapcsolatos közömbösség, a keresztény értékek tudatos elutasítása és az Egyházat terhelő féligazságok terjedése. A családok szétesése, a paphiány, a gyermekáldás el nem fogadása, a kolostorok, plébániák feladása nem kiváló oka, hanem következménye annak a folyamatnak, ami egy újabb elpogányosodás eredménye. A következmények minket, magyarokat is érintenek. Valójában e folyamatnak nemcsak áldozata, hanem közreműködő szereplői is vagyunk.

A mi jövőnkéről is szól az egyházmegye nyolcszáz éves jubileumi jelmondata: „Zukunft säen – Segen sein”. Tőlünk is függ, milyen mértékben tesszük magunkévá Jézus örömhírét.

Molnár Ottó
plébános, magyar lelkész

LEGYEN BÁTORSÁGOTOK TOVÁBBADNI ÉS ÁPOLNI ŐSEITEK ÖRÖKSÉGÉT

Cserháti Ferenc kérdése Ferenc pápához a magyar püspökök ad limina látogatásán

Prága adott otthont az Európai Magyar Papi Konferenciának április 23–26. között, melyen tizennyolcan vettek részt, köztük Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök. A záró szentmisén Cserháti Ferenc püspök beszámolt találkozásáról Ferenc pápával az ad limina látogatáson, és tolmácsolta a Szentatya üzenetét. Cserháti Ferenc beszédét az alábbiakban közöljük.

Az elmúlt esztendő egyik legnagyobb élménye volt számomra, hogy részt vehettem Rómában a magyar püspökök ad limina látogatásán, találkozhattam Ferenc pápával és megoszthattam vele a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásának gondjait és bajait. A Szentatya egyszerre és testületileg fogadta a magyar püspöki kart; a mintegy kétórás beszélgetés során közülünk bárki felszólalhatott és kérdezhetett.

Egy adott pillanatban én is szólásra jelentkeztem. Bevezetésképpen megemlítettem a Szentatya egykori levélváltásunkat abból az időből, amikor ő még bíboros főpásztor volt Buenos Airesben, és én levelet írtam neki az egyik magyar lelkész ügyében, a jezsuita Miklósházy Attila ny. püspök bátorítására, aki elődöm volt. Erre a Szentatya még vissza is kérdezett és érdeklődött felőle. Megemléktem, hogy magam is jártam Buenos Airesben, meglátogattam az ott élő magyarokat, miséztem nekik a Mindszentynumban, jártam a magyar cserkészeknél és a Hungaria központban is. A Szentatya ugyancsak felidézte magyar kapcsolatait. Szeretettel emlegette a Buenos Aires-i magyar angolkisasszonyokat, akiknél lelkészként többször is megfordult, és egykori magyar rendtársait is szóba hozta.

A lényeg mégiscsak az volt, hogy beszámolhattam neki a külföldi magyarok helyzetéről. Beszéltem arról, hogy a magyar emigráció hosszú múltra tekint vissza, valamikor sok magyar templom épült külföldön, főleg az amerikai féltekén. Az utóbbi évtizedekben ezek a templomok többfelé elnéptelenedtek és bezártak, de még mindig vannak szépen működő egyházközségeink. Nagy gondunk a paphiány. Nincsenek lelkészeink, akiket a külföldi magyarok lelkipásztori szolgálatára küldhetnénk. Azt is megemléktem, hogy az utóbbi években sokat hallunk a migránsok szociális gondozásáról, de jóval kevesebbet lelkipásztori ellátásukról, amint ezt már szeptemberben is megfogalmaztuk Rómában, a nemzeti igazgatók tanácskozásán, amikor a Szentatya ugyancsak fogadott minket. Megjegyeztem, hogy több évtizedes külföldi lelkipásztori szolgálatom végéhez közeledve, lassan már magam is kezdek elbizonytalanodni, mert többször az a benyomásom, hogy ez a szolgálat sehol sem kap támogatást, sem otthon, sem külföldön. Még a püspöktestvérek is azt felelik, amikor lelkészeket kérek tőlük a külföldi magyar lelkipásztori szolgálatra, hogy értsem meg, nekik is kevés a papjuk, minden papra szükségük van, és nem adhatnak. Mára oda jutottunk, hogy többfelé már nem magyar lelkipásztorok vezetik a külföldi magyar egyházközségeket.

Mindezek után megkérdeztem a Szentatyát: hogyan látja ennek a szolgálatnak jövőjét, és mi, külföldi lelkipásztorok, hogyan álljunk hozzá? Mit tegyünk? Különösen, amikor még azt is tapasztaljuk, hogy a helyi püspökök egyre inkább azon vannak, hogy minél

előbb integrálják, azaz beolvassák a migránsokat, köztük a magyar híveket is saját egyházmegyéjükbe.

A Szentatya figyelmesen hallgatta felvetéseimet, és rögtön válaszolt kérdéseimre. Már beszédem közben észre lehetett venni tekintetéből, hogy megértéssel és örömmel fogadta kérdéseimet. Szinte az volt a benyomásom, hogy saját migráns múltjára és családjára is gondolt, ami később ki is derült, amikor családja leszármazottjairól és

A magyar püspökök látogatása Ferenc pápánál

ünnepi találkozóiról beszélt. Válaszát azzal kezdte, hogy a népek közötti keveredés elkerülhetetlen – főleg a külföldre került migránsok esetében. Viszont nyomatékosan utalt az anyanyelv megőrzésének fontosságára. Kifejezetten felszólított: a nehézségek között is „örizzétek az anyanyelvet”, „örizzétek keresztény őseitek hagyományát és ősi gyökereiteket, személyesen a családban, és a külföldi magyar közösségekben is. Emlékezni kell az értékekre, a történelemre és azokra a dolgokra, amelyeket megtanultunk. Az emlékezet segít legyőzni minden elfajult nevelési rendszert. Legyen bátorságotok továbbadni és ápolni őseitek hagyományait és a keresztény identitást.

Amint ez később kiderült, a Szentatya éppen azokban a napokban tartott elmélkedéseket a Makkabeusok könyvének egyes szakaszairól a reggeli szentmisén a Szent Márta-házban, és azok gondolataiból rögtön megosztott velünk is néhányat. Különösen felhívta figyelmünket az öreg Eleázár vértanúságára (2Mak 6,18–31), aki „szép példát mutatott az ifjúságnak arra, hogyan kell tiszteletet érdemlő, szent törvényekért bátran és hőiesen halált halni” (2Mak 6, 28). Az öreg Eleázár nem akarta megbotrántoztatni a fiatalokat, akik azt figyelték, hogy valóban kitar-e hűségesen az ősi hagyományok tiszteletében. A 90 esztendő írástudó még látványosan sem akarta teljesíteni Antiokhosz Epiphanész parancsát, nehogy ez által rossz példát adjon a fiataloknak a törvényszegésre, – ezért megölték (2Mak 6,18–31). (Vö. *Ferenc pápa: A kulturális gyarmatosítás ellen az egyetlen gyógyszer a tanúságtétel*, VR/ MK, 2017. november 22. szerda 13:00; *Papa Francesco, Meditazione mattutina nella Cappella della Domus Sanctae Marthae, No alle colonizzazioni ideologiche*, Martedì,

21 novembre 2017- da: *L'Osservatore Romano, ed. quotidiana, Anno CLVII, n.268, 22/11/2017*).

Aztán a Szentatya a Makkabeusok anyjának erőslelkű és „főriási” helytállására is emlékeztetett a 2. Mak könyvéből. Ez az édesanya „atyáik nyelvén” arra buzdította hét gyermekét, hogy tartsanak ki a vértanúságig az „atyák törvényeinek” tiszteletében (2Mak 7,1–42). Ez az anya kétszer is megszólalt az atyák nyelvén, vagyis dialektusban, amit a körülállók közül csak ők értettek. Nincs az a kulturális gyarmatosítás, amely le tudná győzni a nyelvjárást, hiszen a dialektusnak történelmi gyökerei vannak. Ferenc pápa kiemelte, hogy az édesanyák a történelmi emlékezet és gyökerek megőrzői és hordozói. Az anyák és a nők az emlékezet, a nyelvjárás őrzői, akik képesek megvédeni egy nép történelmét és átadni a hitet, amelyet aztán majd a teológusok értelmeznek. Érdemes őket támogatni és velük szövetkezni. (Vö. *Ferenc pápa csütörtök reggeli homíliája: Az ideológiai gyarmatosítás nevelési rendszereket kényszerít a fiatalokra*, VR, 23/11/2017 13:40; *Papa Francesco, Meditazione mattutina nella cappella della Domus Sanctae Marthae, La forza delle donne*, Giovedì, 23 novembre 2017 - da: *L'Osservatore Romano, ed. quotidiana, Anno CLVII, n.271, 25/11/2017*).

Mindkét történetet érdemes olvasgatni, és azokat ismételtelen átmélni... – biztatott a Szentatya.

Aztán azt kérte, hogy bátorítsuk a fiatalokat, hogy csak kérdezzék a szülőföldi hagyományok felől nem annyira a szülőket, hanem a nagyszülőket, mert ők válaszolni fognak és a gyökerekre irányítják a figyelmet. „Az öregek azok, akik elhozzák nekünk a történelmet, akik elhozzák a tanítást, a hitet és örökök hagyják nekünk” – fogalmazott a Szentatya már korábban és így folytatta: „Bennük, akárcsak a jó óborban, megvan a belső erő, hogy nemes örökséget hagyjanak ránk” (*Ferenc pápa: Tiszteljük a nagyszülőket*, MK, 2013. november 19. kedd 17:22). Egy olyan népnek, amely nem tiszteli elődei örökségét, nincs jövője, mert elveszítette emlékezetét.

A Szentatya végül engem is bátorított, hogy továbbra is csak látogassam, és papjainkat is biztassam arra, hogy csak látogassák a külföldi magyar családokat és a kis magyar közösségeket, még akkor is, ha már saját papjaik sincsenek, szórványban élnek és sok tekintetben beilleszkedtek a helyi társadalomba. „Nagy szükségük van arra, hogy felkeressétek és anyanyelven bátorítsátok őket, még akkor is, ha már sokszor idegen nyelven hallgatják a szentmiséket; nagy szükségük van az anyanyelvi bátorításra, látogassátok őket!”

Cserháti Ferenc

A Szent Péter-bazilika magyar kápolnájában

A MAGYAROK RÓMAI TEMPLOMAI

Beszélgetés Molnár Antallal, a római Magyar Akadémia egykori igazgatójával

Molnár Antal történész, az MTA Történettudományi Intézetének munkatársa, az ELTE tanára, a római Magyar Akadémia egykori igazgatója május 21. és 27. között kutatómunkát folytatott Rómában, melynek eredményeiről a Vatikáni Rádió stúdiójában számolt be.

Molnár Antal történész római kutatómunkája során figyelt fel 2013–2014 táján arra, hogy a római magyar templomok története kapcsán vannak még felkutatatlan és kiadatlan források. Ezek kutatására érkezett most Rómába, és járt utána a három római magyar templomnak.

Ezek között az első a kisebb Szent István-templom, a Santo Stefano Minore, másképpen a Santo Stefano degli Ungari, mely a régi Szent Péter-bazilika déli oldala mellett állt. Ezt 1776-ban lebontották, amikor a bazilika új sekrestyét felépítették, éppen a magyar templom helyén. Szent István királyunk a régi, 8. századi, Szent István vértanú diakónusról nevezett kápolnát kapta meg, és mellette építtette fel a magyarok zarándokházát. Erről Szent István életrajza emlékezik meg, de a tudósítás mindenképpen hiteles, mert más, 11. századi vatikáni oklevelek is beszélnek róla.

A második templom a Santo Stefano Rotondo, a Szent István-kerektemplom, amely egy ötödik századi ókeresztény bazilika, és amelyet 1454-ben a magyar pálosok megkaptak a pápától. Attól kezdve egészen 1579-ig pálosok laktak a mellette épült kolostorban. 1579-ben a Collegium Hungaricum, a római Magyar Kollégium megkapta a Santo Stefano Rotondo-bazilika melletti pálos kolostort. Ezt a magyar kollégiumot 1580-ban összevonták a német kollégiummal (XIII. Gergely pápa), és attól kezdve egészen a mai napig a római Német-Magyar Kollégium tulajdonában van. A kerektemplom történetéhez tartozik, hogy Mindszenty József bíboros volt az egyetlen magyar főpap, aki bíborosi címtemp-

lomként használhatta a Szent István-kerektemplomot.

A harmadik magyar római templom a San Paolo Primo Eremita, a Remete Szent Pál-templom, mely a legkevésbé ismert a római magyar templomok közül. A Termini pályaudvar közelében áll a mai napig, noha templomként már nem működik. A mai szép barokk templom elődjét a magyar pálosok építették 1669-ben azzal a céllal, hogy legyen Rómában egy központjuk és a növendékeiknek egy kolostoruk. A templomot az 1770-es években átépítették. 1870-ben (az Olasz Egység létrejöttével) a templomot elvették az Egyháztól, ké-

Molnár Antal kutatómunkát folytató Rómában

sőbb az olasz Higiéniái Intézet működött benne, most pedig az olasz rendőrség használja hivatalként.

Molnár Antal történész az interjúban elmondja, hogy levéltári kutatásokat végzett a Fabrica di San Pietro (mely a bazilika működtetésével és karbantartásával foglalkozik) levéltárában, ahol sok adatot talált a magyar kápolna lebontásával kapcsolatban is. Felkereste a Szent Péter-bazilika káptalanjának archívumát, itt őrzik a Szent Péter-bazilika plébániájának lélekösszeírásait, amelyekből megtudjuk: kik lakták a magyar házakat a Szent István-templom körül. Kutatott a római Német-Magyar Kollégium levéltárában is, amely a kollégium és intézményei működtetéséért felelős miniszter (gazdasági vezető) naplóját is őrzi. Ezekből kiderül, hogy nemcsak a zarándokházat adták bérbe a jó német atyák, hanem még a kisebb Szent István-templomot is átadták jelképes összegért a Vatikán közelében fekvő Borgo városrész vendéglőseinek, és így lett a magyar zarándoktemplom a Borgo kocsmáros céhének a céhtemploma, amelyet templomként használtak vallási célokra. Így adódott, hogy a magyar zarándoktemplom évszázadokon át a kocsmárosok, fogadósok céhtemploma volt. Ebben az időben a római útikalauzok azt írják, hogy „a magyar Szent István király a római kocsmárosok védőszentje”.

A Remete Szent Pál-templomra vonatkozó adatokat Molnár Antal történész az olasz Állami Levéltárban talált. Ezekből rekonstruálni lehet a templomépítés fázisait. A templom 1870-es államosításakor annak berendezési tárgyait szétosztották a szomszédos templomok között. A templom 1770-es átépítése táján készült Szent István király oltárkép pél-

A Remete Szent Pál-templom

dául a közeli Sacro Cuore-templomba került, ahol ma is lehet látni a sekrestye melletti falon kifüggesztve. A kutató ezeknek az új adatoknak a felhasználásával egy monográfiát szeretne írni, amelyben összefoglalja a római magyar templomok történetét.

Utolsó kérdésként a Molnár Antal a római nemzeti templomok jellegéről beszélt. Megállapította, hogy nem volt rögzített feltétel sor a cím elnyeréséhez, hanem sokkal inkább maga a gyakorlat számított. A nemzeti templom nem jelentett okvetlenül pápai bullás templomot, mintha a címet csak a pápa adományozhatta volna az egyes nemzetek római templomainak, hanem az lett nemzeti templom Rómában, amelyet az adott nemzet helyi gyakorlata nemzeti szentté emelt.

Vatikáni Rádió

BÉCSBEN IS JÁRT AZ ÁLRUHÁS MÁTYÁS KIRÁLY!

A reneszánsz uralkodó hű lantosával két egyházi intézményt is meglátogatott

Az Úr 2018. esztendejének május havában s annak is a tizenhatodik napján két igen furcsa alak jelent meg Bécsnek utcáin. Viseletük középkori, hangszerük szintén az. Vajon kik lehetnek? – tűnődött el, aki csak meglátta őket. A kérdés válaszáról legelsőként Varga János rektor atya szerzett tudomást, amikor a hivatalos vendégek a Pázmáneumbeli, második emeleti lakosztályának ajtajánál hangos zeneszóval megálltak, várakoztak, majd bebocsátást nyertek. De nem maradt ki a furcsa látogatás élményéből Vencser László, az ausztriai idegen nyelvű katolikus lelkészségek országos igazgatója sem.

Mint ismert, az emlékezetben igazságosként élő uralkodó születésének 575. és királlyá választásának 560. évfordulója alkalmából a Nemzetpolitikai Államtitkárság 2018-ra Mátyás király-emlékét hirdetett, lebonyolításával pedig a budapesti Magyarság Házát bízta meg. Ennek keretében kelt útra ismét 2018. március 12-én az álruhás Mátyás király, hogy bejárja az országot és minél több emberrel személyesen is találkozzon. Mivel titokzatosan járt-kelt, sohasem lehetett tudni, mikor és hol tűnik fel éppen. Leginkább iskolákat, óvodákat keresett fel, de megfordult polgármesteri hivatalban, idősoththonban, konzulátuson, színházban, szerkesztőségben, fogadóban és másutt. Vándorlása során időnként templomokban, kápolnáknak, püspökségeknek és plébániáknak is megjelent. Az utcán is gyakran beszédbe elegyedett a járókelőkkel. A nemrég zárult tanév végéig száznál is több helyre látogatott el Kárpát-medence-szerte és azon túl. Hű lantosával együtt ajándékokkal és muzsikával kedveskedtek gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. Vándoroltak Magyarországon, Szlovéniában, Felvidéken, Vajdaságban, Kárpátalján, Partiumban, Bánságban, Székelyföldön – és bizony megjelentek Ausztriában is. Megtett útjukról számos pillanatkép fedezhető fel az emlékév honlapján és közösségi oldalán.

A lant húrjainak magabiztos pendülése közepette lépett be a Pázmáneum kapuján 2018. május 16-án az álruhás Mátyás király, hűsége kísérője, a Muzsikós és a Krónikás. Zengett a zeneszó egészen fel a második emeletig, olyan hangosan, hogy arra nem lehetett nem odafigyelni. Észrevette ezt odabent Varga János rektor atya és asszisztense, Román Tamásné Zsuzsa is, az ajtó ugyanis csakhamar kinyílt és Ófelsége a Cseh Csaba Körösi-öszöntődjással kiegészült kíséretével a rektori lakosztályba bevonult. Szó mi szó, nem sokat időztek, mert váratlan vendégnek illet tenni nem illik, sők ezt pontosan tudták, de az a pár perc, amit vendégfogadókikkal együtt töltöttek, csodálkozástól meglepetéstől vegyes szívélyes fogadtatással, közvetlen hangú beszélgetéssel telt.

Az álruhás király és kísérete a Stephansdom felé haladása közben egyszer csak bekanyarodott a Bräunerstrasse-ba s ott a 3. szám alatti kapuban – szintén hangos muzsikaszóval – megállt. Onnan már csak egy emeletnyit kellett lépcsőzni az ausztriai idegen nyelvű katolikus lelkészségek országos igazgatóságnak hivatalába. Vencser László annyira nem

is lepődött meg, titkárnoje, Presslmayer Dorit annál inkább. De hamar túljutott ezen s nagyon finom kávét főzött a vendégeknek, amit ők neki dedikált közös énekléssel köszöntek meg.

A Kárpát-medence megannyi településének és intézményének felkeresése közepette így jutott hát el Mátyás király az osztrák fővárosba is, ahol azután két iskolát is meglátogatott. S mindazok, akik átvették a szimbólumokban igazán nem szűkölködő ajándéksomagot: a Mátyás-királyról szóló könyveket, CD-ket, DVD-ket, öt ábrázoló csokikat, nem utolsósorban az „Itt járt Mátyás király” vésetű fatáblát, még inkább megértették: ez a kedves játék nem egyébről szól, mint arról, hogy ráirányítsa a figyelmet az emlékévre és a Mátyás-megemlékezésekre való bekapcsolódásra ösztönözön – az élményszerzés mellett persze, amelyben a három hónap alatt gyermekek ezreinek és felnőttek százainak részük volt.

Varga Gabriella
(Fotó: Magyarság Háza)

Vencser László igazgató és váratlan vendégei

A HIT EREJE

A fenti címmel, kanadai magyarok által készített dokumentumfilm egy nő csodálatos története, aki meghallotta és követte Isten hívását. Nagyon sokat adott a világnak annak ellenére, hogy semmije nem volt, csak egy elképzelése, Istenbe vetett hite, szeretete és kedvessége, s mindez fortélyal fűszerezve.

Wappel Róbert húsz éven keresztül együtt dolgozott Manhertz Erzsébet nővérről Kanadában az általa létrehozott alapítvány jogszákaént. Erzsébet nővér idősoththonok hálózatát teremtette meg Kanadában, ezzel új hazája nagy elismerését is kivívta. Wappel Róbert, aki egyben a film producere a Vatikáni Rádió-nak elmondta, hogy Erzsébet nővér különleges karizmával rendelkezett. Kanadában nagyon híressé vált tevékenységének köszönhetően. Magyarországon született, majd a II. világháború után Kanadába menekült. A film előtt Erzsébet nővérről már két könyv is készült, amelyek magyar nyelven is olvashatók. Magyarországon is létrehozott két hatalmas intézményt, amelyek idősök befogadásával és gondozásával foglalkoznak. Az egyik ezek közül Pilisvörösváron a Szent Erzsébet Otthon.

A film készítésének az volt a célja, hogy bemutassák, mit teremtett élete során a semmiből egy nővér, pusztán a hitével és elszántságával, Isten segítségével által.

Magyarországon és Kanadában hivatalosan bejegyzett módszer az Erzsébet nővér által alkalmazott alapelv az idősök gondozásában. Ez az elv megfogalmazza, hogyan kell bánni az idős emberekkel, melyek a teendők az elgyengülésük esetén és miként lehet boldogságot szerezni számukra utolsó éveikben.

(VR)

Nagyon jól emlékszem rá. Az idén éppen ötven esztendeje. Kecskeméti diák voltam. Ketten, nyalka jogászgyerekek a Nagy Feri pajtásommal, utaztunk ünnepi vakációra Halasra, ahol a barátom szülői laktak. Fel is dültünk útközben a szekérral; de nem lett semmi bajunk.

Ott terül el Kecskemét és Halas között a nagy futóhomok sivatag, aminél különbet az egész országban kötve hiszem, hogy találunk. Aki ezt végigjárja, ugyan elmondhatja, hogy „mégis csak mozog a föld”. (...)

Itten fordultunk fel a szekerünkkel: mert útnak nyoma sincs; a kerékvágás rögtön összefolyik, csak a jó gondolat vezeti az embert; pedig hát ez a fő közlekedési út két nagy alföldi város között. S ennek az útnak a fele járóját képezi a híres fehértoi csárda.

Ahogy a neve elárulja, itt a homokpusztát egy nagy kerek tó szakítja félbe, melynek a környéke vakító fehér a kuk-sótól (így hívják az alföldön a szíket). A víz közelében összeroppedezett vastag rétegekben fekszik a nyers szóda; míg a tó északi részében sűrű nádas verte fel a bugáit.

És azután nagy sik terület veszi körül a tavat, olyan egyenes, mintha az indzsellér léniázta volna meg: csak egy vakantúrás sem domborodik rajta. Takarja végtű végig a pimpó, meg a timpó. Ezek a szikes föld otthonos lakói, itt-ott helyet adva a sárga virágú székifűnek. Minden növény úgy odalapul a földhöz. Ez az ő védelmük. Különböztet is eltemetné a szél a pusztai homokkal, de így nem vetheti meg sehohol a lábát, elszalad fölöttük.

Ennek a tónak a közelében épült a fehértoi csárda.

Bekerítve nincs. Ott áll a szikkadt sár közepén; ökönyom, patkónyom ripacsossá verte elötte az utat, mely félreccsap a hat oszlopon nyugvó állás alá, ahol az utasok meg szoktak etetni. Csárdafal, állásoszlop megvallja őszintén, hogy vályogból épült, amit ugyanabból a szikes fekete agyagból gyúrtak, amiből az egész legelő áll, s azt nem állja a vakolat. (...) A ház háta mögött füstölög a trágyahalom, amiből télire tőzeget készítenek: mire használhatnák egyébre? A szikes földet ásó, kapa hasztalan turkálja: itt kert nincs. Egyedüli virág az ismeretes dísznövény az útféle gazok közt, a méregtermő maszlag.

A kocsisunk behajtott az állás alá: elővette a saraglyából a hazulról hozott szénát, leszerszámozta a lovakat, mi pedig a barátommal bementünk a csárdába.

A tornácból a nagy ivószobába léptünk be, melynek két alacsony ablaka volt; se függöny, se muskátlis cserép előtte, ami a „betekintést” akadályozhatná.

A salétromfoltos falakon ócska rámkában penészfakó képek, Sobri Jóska és Milfait; meg a párizsi divatképek a múlt évtizedeiből. Azok közé szépen kiszegve a tekintetű vármegyének a hirdetőnéje: „Statárium”.

Maga a korcsmárosné fogadott bennünket. Maga, mert gazda nincs. Az már tíz esztendővel ezelőtt eltűnt valamerre. Egyik azt mondja agyonütötték a féltékeny betyárok; más meg, hogy elbujdosott Rácországba; az is lehet, hogy „ül” valahol. – A menyecske nem fiatal már: túl van a veszedelmes koron; de még most is látszik, hogy valaha szép volt. Gangos a járása, deli a termete; csakhogy nagyon mélyek már az orcáján a ráncok.

Éppen vajköpülésben találtuk, amit nem lehet félbenhagyni senki vendége kedvéért; pedig a kocsisunk nagyon követelte a maga karafina borát. – Várjon kend, ha eddig várt.

Az útitársam mindig udvarias legény volt: hirtelen felajánlta a korcsmárosnának, hogy majd ő addig folytatja a köpülést, amíg az asszonyosság a pincében jár. Ráálltak. A jurista pajtás elfoglalta az alacsony lócán a helyét, s a köpülőt a térde közé fogva, folytatta a hasznos vegytani műtétet.

Én azalatt körülnéztem az ivószobában.

A BÉKA

Írta: Jókai Mór

Az egyik szögletben volt a lécrácsos sőtés, pálinkás üvegekkel a polcon; a másik szögletben egy nagy, fehérre meszelt banyakemence.

Ennek a körülfutó padkáján állt a kemencének támaszkodva egy kisleány: valami négy, öt éves forma. Szép, nyulánk gyermek: csak egy kis ingecske volt rajta, mely a térdéig ért, hanem az finom rác patyolatból; a lábain nem volt semmi. A szemei, bizony mondom, hogy nagyobbak voltak, mint a szája, s még nagyobbak látszottak a sűrű fekete pilláktól, ha felnyitotta. Csak úgy nézegetett ki a sűrű haja alól, mely göndör csigákban omlott alá a homlokára. A kezében tartott egyet azok közül a veszedelmes mákfejek közül, melyek az útféle maszlagos redőszírom szárain teremnek. Azzal játszott. – Játshatt volna egyébbel is, mert a kemence tetején ott heverészett a nagy cirnos macska, mely hol a farkát csóválta alá, a kisleány orrát csiklandva vele, hol a tenyerével kapkodott a hajához; de a gyermek nem fogadta el a játékot; hanem inkább kényeskedve utasítá el magát a macskaenyelgést: – no!

A csaplárné visszajött a borral; mi azt átengedtük a kocsisunknak. Még akkor egyikünk sem volt borivó. S a fehértoi pince idei karcosa nem csábított tilalomszegésre.

Kaptunk ahelyett jó „írot”. Így híják a magyarok – nem a poétákat, – hanem azt a jó savanyú italt, mely a vajtól a köpülés után elválik. Valószínű, hogy honfoglaló őseinknek is ez volt az itala, amikor Magyarországra bejöttek. Bor még akkor nem volt a hazában. És ha mi egész híven akarnók megünnepelni a milléniumot, nekünk is íróval kellene a magnum áldomást innunk a nagy országos lakomán.

Akkor jól esett az; és mellé a friss írósvaj, az éjjel sült kenyérral.

Én nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem a csaplárnétól:

– Úgyebár, az a kis leány ott árva?

– Az ám. Nemde onnan gondolja az úr, hogy ha anyja volna, a haja be volna fonva.

– De még inkább onnan gondolom, hogy nem a maga leánya, mert különben kivenné a kezéből azt a mérges maszlag-tobozt.

– Hadd játsszék vele az istenadta! Nem eszi az azt meg. Egyebet sem eszik. Nem tudom mivel él.

Azzal egy szeletkét levágva az abroszra tett kenyérből, azt megkente vajjal, s odavitte a kis leányhoz.

– No te „béka!” Hát kell-e egy kis vajaskenyér?

A gyerek elvette, de meg sem köszönte.

– No lássák! Meg sem köszöni. Egyél mingyár szépen.

A cirnos kandúr az evés neszére felcihelődött a kemence tetején s lemaszott a padkára: ott elkezdett a kisleánynak a térdeihöz törleszkedni, a fejével a könyökén nagyokat taszított s közben hangosan dorombolt.

A gyermek aztán, lesunyt fejjel nézve a csaplárnéra, beleharapott a vajaskenyérbe; de amint az félrefordult, kivette a szájából a falatot, s odaadta a cicának.

A csaplárné beszédes lett.

– Árva biz e, szegény béka. Mert ez annak a híres Gavallér Jóskának a porontya, akinek az életéért nem adnék már egy ólomptykét. Itt fogták el ebben a szobában, ez előtt három nappal. Egy pandúrnak meg is tapintotta úgy a fejét, hogy annak nem fáj többet a foga. Most is ott van a tenyerének a helye a falon. Véres volt az; de már lekapartam. Hej, de nyalka legény volt a Jóska! Nem hiába hitták Gavallérnak. Mikor megkötöz-

ték, azt mondá neki a pandúrhadnagy: „hej, te akasztani való betyár! hogy tudsz te ilyen szép lenni?” Én aztán azt mondtam neki: „hadnagy uram is ilyen szép volna, ha annyit ölegették volna a szép leányok, mint ezt!”

Igazi parasztlogika!

Én azt kérdeztem:

– Hát aztán, ha a Gavallér Jóskát elfogták, a leányát nem vitték el?

Ezt az én diákológimát meg a csaplárné találta furcsának.

– Hát minek vitték volna el, hisz ez nem lopott lovat?

Tóth Gabriella rajza

– Hát hogy gondoskodják a fölneveléséről a vármegye.

Hej, de kikacagott.

– Jaj lelkem ifjúr! Látszik, hogy maga diák! Hát aztán a vicispánné fésülgesse ezt a békát?

– Dehát így mi lesz belőle?

– Ne féltesse az ifjúr! Majd gondját viseli neki a pusztá.

Nem tudtam elképzelni, hogyan viseli gondját egy árva leánynak az a pusztá, amely egy árva nyúlunk sem tud szállást adni?

Odakünn azalatt lódobogás hangzott. Egy lovas alakot lehetett látni az ablakon keresztül, az országút mentén közeledve. A csaplárné ráismert egyszerre.

– Az öreg Koppantót látom. Bizonyosan bejön.

Be is jött. Hanem előbb az egyik ablakon, azután a másikon kandikált be; csak aztán került az ajtóra, mikor meggyőződött róla, hogy csak két diák van odabenn, aki savót iszik.

Öreg legény volt már. Szürke haja csimbókba bogozva. Arca, mint a cserzett bőr, oly barna, összeviszva dúlva himlőhellyel, ráncokkal, régi sebhelyekkel. Bozontos szemöldökei alól egyszerre kétfelé villogtak nyugtalan szemei, amint belépett. Cifra szűrét a félvállára rázta; nem lehetett látni, hogy a balkezében mit hord. A szabadon levő jobbujjában derék acélfokos volt, jó árvatölgy-nyelű.

Le sem vette a süvegét előttünk. A csárdában mindenki egyforma úr. Nem is köszönt. Csak leült a keresztlábú ivóasztal végére, maga mellé téve a fokosát. S csak úgy a félszemöldökével intett a korcsmárosnának: amit az már értett. – Ez azt jelenti, hogy „bort!”

A csaplárné lement a csapóajtón a pincébe s visszatért a széles szájú palackkal, amiben az a fakóveres folyadék volt.

Az öreg megszólalt. Fűrész, köszörűkő mind fuvolaszó a hangjához képest.

– Előbb magad igyál belőle.

A korcsmárosnának meg kellett azt tenni.

– Hát a pohár hol van?

– Nem szokott kend máskor klázliból inni.

– Nem is én!

Mikor aztán a pohár előtte állt, félig töltötte a veres borral.

– Van cukor a háznál?

– Az is van.

Beletett egy jó darabot a pohárba, s aztán addig kavargatta a görbe bicskájával, míg elolvadt a borban. Akkor megint odaintá a csaplárnét.

– Vidd oda „neki”. Cukor nélkül meg nem issza.

A csaplárné odavitte a kisleányhoz a poharat.

– No igyál te béka! Cukros bor! Keresztapád küldi.

A gyermek elvette a poharat, s nagy kedvteléssel szűrösölgette a cukros bort.

A vén betyár maga is ivott, s dabolni is kezdett hozzá. Talán annak a kisleánynak?

Héj! rúzsafa, bodzafa most virágozik!

Kincsem, galambom, tubicám micsinász itt?

Subám igazitom. Rúzsám csókogatom

Kedves rúzsám!

Szebb nótát is hallottam már életemben, de jobban meg nem maradt a fejemben egy sem, mint ahogy ezt a vén betyár dalolta; könyökére dülve, fél öklével görbére tolvá a félpofáját.

Mikor aztán az itce bor le volt morzsolva, akkor belenyúlt a szüre bekötött ujjába, s előhúzott belőle egy posztó ujjast. Az ujjasnak kék volt a posztója, piros a hajtókája, három sor ólomptyke rajta.

– Gyün a tél. Hideg lesz. Megfázik a gyerek, – dörmögé halkán. – Nesze. Add rá!

A csaplárné átvette a ködmönt, s belebújtatta a gyermeket. Biz az a békának éppen a lábafejéig ért, s az ujjai túl lógtak a két kezén; dehát jó meleg volt.

– Majd a vásár után cipőt is hozok neki, – mormogá a vén Koppantó. – Aztán gondját viseld. Ami jár érte, ird föl a rovására.

Azzal felcihelődött, oda koszorgott a gyerekekhez. Az még akkor is az egyik kezében tartotta a maszlagtobozt. Elvette tőle.

– Ez nem jó.

Azzal felemelte a gyermek állát, hogy a szemébe láthasson.

– Rítottál? No ne ríj sokat.

S aztán a bőlobogós ingujját marokra fogva, megtörülte vele a gyermek arcát.

– Hát nem csókolsz kezét keresztapának, te béka! – feddte a lányt a csaplárné.

– Nem szokás az – morgott az öreg, eldugva a kezét a szűr alá.

Azzal odahívta magához a csaplárnét, hogy közelebből dörmögessen a fülebe.

– Aztán holnap reggel, mikor az a kakukkos óra a hatot huhukolja, mondass el egy miatyánkot ezzel a gyerekekkel.

– Hát már holnap lesz?

– Holnap hajnalban, hat órakor.

Akkor vitték kivégezni a kis békának az apját, a nyalka, délceg legényt, a Gavallér Jóskát.

Az öreg Koppantó kiment az ivóból, felült a lovára és odább kocogott.

– Lásd, de szép ködment kaptál! Mégsem örülsz te kis béka? Jövő héten piros cipőt is hoz keresztapád.

A kis békának erre a szóra mégis csak elmosolyodott a szája. Csak a szája, de nem a két szeme. A lelógó haja nem engedte látni, hogy azokban mi van.

Én azt kérdelem a csaplárnétól:

– De hátha a vén Koppantó is el talál pusztulni, mi lesz a kisleányból?

– Akkor a köteleességet átveszi másik. Nagy úr a pusztá. Engem is az nevelt. Nem lesz ez mindig árva. Sok szegény legénynek megfájdul meg e miatt a szíve tája!

ÉLJEN, NÖVEKEDJÉK, VIRÁGOZZÉK!

Huszonöt éves a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Az egyházmegye fennállásának huszonötödik évfordulójára rendezett ünnepségsorozat csúcса, utolsó alkalma június 2-án, szombaton volt Debrecenben a Szent-Anna-székesegyházban, amelyen részt vettek a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, a határon túli magyar egyházmegyék főpásztorai, továbbá meghívott egyházi és világi méltóságok, az egyházmegye papjai és hívo közössége, szerzetesrendek tagjai, valamint az egyházmegyei intézmények vezetői. A szentmise főcelebránsa Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek volt. A jeles évfordulóra Ferenc pápa köszöntőlevelet küldött Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspöknek.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai is üzenetet juttattak el az alkalomra:

„Egy nap az úr előtt annyi, mint ezer év, ezer év pedig egy nap. Péter apostol figyelmeztetése nem meglepő a hívő ember számára, hiszen tudjuk, az örökkévaló Isten gyermekei vagyunk. Ez segít bennünket abban, hogy ne féljünk az idő múlásától, de ne is relativizáljuk azt. Az örökkévalóság összefüggésében huszonöt év nem nagy idő, de emberi viszonylatainkban igen. Ezért dicséretes ennnyi idő után is hálát adni Istennek a kapott és megvalósított jókért.

Csak a gondviselő Isten tudja, hogy az elvégzett munkából mi vált valóban az emberek üdvösségére, viszont örömmel veszünk részt a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye hálaadásában, különösen azok, akik az elindulásnál is jelen lehetünk. Isten éltesse az egyházmegye első, ma már nyugalmazott főpásztorát, Bosák Nándor püspök atyát, akit szintén huszonöt évvel ezelőtt szenteltek itt püspökké. Isten bőséges kegyelmi ajándékai segítsék az egyházmegye jelenlegi főpásztorát, Palánki Ferenc püspök atyát és papjait, hogy a lerakott jó alapokra építkezve tudják Isten itt élő népének üdvösségét szolgálni. Szent II. János Pál pápa, aki ezt az egyházmegyét alapította, azt írta 2003-ban, pápaságának huszonötödik évében, hogy a mai Európát megkísértette a remény elhalványulása, ami sajnós még a keresztényeket is jellemzi időnként. Sokakat ez visz az agnoszticizmusba, vagy a vallási közömbösségbe. Egyháznak ilyen kihívások közepette kell az Evangélium jó hírét és az abból fakadó reményt hirdetni. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai és az itt ünneplők kívánjuk, hogy a reményt hirdető evangélizációhoz meg tudjanak maradni mindig a rendíthetetlen hitben, a minden embernek iránta mutató reményben, és az áldozatokra is kész szeretetben.

Vivat, crescat, floreat!”

A szentmise főcelebránsa, Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek így szólt az egybegyűltekhöz:

„A bölcsesség házat épített magának. Lakomát készített, elküldte szolgálait az egész városba, és meghívott mindenkit. Gyertek, egyetek a kenyereimből és igyatok a boromból – ezt olvastuk a Példabeszédek Könyvéből. Huszonöt évvel ezelőtt az isteni bölcsesség új házat épített magának itt, Debrecenben. Lelki házat, a hívők teljes közösségét, vagyis egyházat. Szent II. János Pál pápa ekkor alapította meg a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét. Nem volt új épület a székesegyház, de új és önálló volt a lelki épület, az egyházmegye. Az alapítás akkor egy intézkedés volt. Hosszú évek fejlődésének megkoronázása, és alkotó munka kezdete. A mai szentleckében Júdás apostol felszólít minket: ti, szeretteim, szent hitetek alapján épüljétek fel, imádkozzatok a Szentlélekben, tartsatok ki az isten szeretetében, és várjatok Urunknak, Jézus Krisztusnak örök életet szerző irgalmára.

Az isteni bölcsesség tehát úgy épít házat magának az emberek között, hogy minket magunkat akar felépíteni a szent

„A hit alapján épült újjá egyén és közösség élete”

hit alapján imádságban, Szentlélekben és szeretetben. Ennek az egyházmegyének a története a látható fizikai és szervezeti, főleg pedig a láthatatlan, alkotó építkezés története.

Ha végigtekintünk az egyházmegye intézményein, örömmel látjuk a püspökség és az egyházmegyei központ épületét itt, Debrecenben, a székesegyház közvetlen közelében. Egyszerű méltóság és józan funkcionalitás jellemzi ezt a központot. De hasonló az érzésünk akkor is, amikor a nyíregyházi lelkipásztori intézetre tekintünk. ugyanez a stílus érezhető az újonnan alakult egyházmegye intézményes szerkezetében is. (...)

Tisztes egyszerűség, célszerűség, lelkipásztori figyelmisség és hatékonyság: ezek a szavak jutnak eszünkbe, akár az új templomok láttán, akár a lelkipásztori élet alakulását figyelve. De a feladat se akármilyen volt, amit az egyházmegye első főpásztor, Bosák Nándor püspök úr kapott. Egri, illetve szatmári, nagyváradi és a közös kormányzás időszakának megfelelően szegedcsanádi gyökerek és stílusjegyek találkoztak ebben az új részegyházban. A védőszent mindenestire Szent László király lett, a nagyváradi egyházmegye patrónusa. László király érezte a felelősséget az országért és a népért, de tudatosan előmozdította, folytatta és beteljesítette Szent István missziós művét is. A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye küldetésének nagyon is megfelelő az első főpásztor jelmondata: törd meg kenyered az éhezőknek!

Ez az adakozó szeretet számos területen megnyilvánul, de legfőképpen a hit és a kegyelem továbbadását jelenti. A hit alapján épült újjá egyén és közösség élete, mert a hit mutatja meg, hogy célunk és küldetésünk van a világban. Ha ezt elfogadjuk és elvállaljuk, akkor rendeződik, erőt kap és kiteljesedik az életünk. (...)

Erdő Péter az egyházmegye egy különleges feladatáról és kihívásáról is szólt: az ökumenizmus ügyéről. Ezen a vidéken, különösen pedig Debrecen városában ugyanis reformátusok, latin és görög szertartású katolikusok és más vallások képviselői élnek együtt. A kiengetszelődés szándéka már jó ideje nyilvánvaló – mondta a bíboros.

Az egyházmegye fennállásának huszonötödik évfordulójára Debrecenben ünnepségsorozattal emlékeztek. Ezen a héten érkezett a székesegyházba a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus missziós keresztje is.

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye/KÉ
(Fotó: MTI)

MISSZIÓ – SAJÁTOS LELKISÉG

Huszonöt éves a Kaposvári Egyházmegye

Szentmisével ünnepelte fennállásának huszonötödik évét a Kaposvári Egyházmegye. Ferenc pápa üdvözlését és apostoli áldását küldte a jeles alkalomból. Az ünnepnapon színes és változatos, a fiataloknak és a családoknak szóló programokkal várták az érdeklődőket.

Megtelt a kaposvári Kossuth tér: azok, akik nem fértek be a székesegyházba, kivetítón figyelték a szentmisét, melyet Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek mutatott be.

A szentmise előtt felolvasták a vatikáni levelet, melyben Ferenc pápa üdvözlését, apostoli áldását és imádságos jókívánásait küldte az egyházmegye papságra, szerzetesei és hívei számára az évfordulóra. Ferenc pápa azt írta: imádkozik, hogy újuljunk meg hitben, reményben és szeretetben, és a plébániák a közösségek, valamint a missziós tevékenység központjai legyenek.

Erdő Péter bíboros szentbeszédéből az alábbiakban közlünk részleteket:

„Örömmel a mai nap a Kaposvári Egyházmegye és az egész magyar egyház számára. Huszonöt évvel ezelőtt II. János Pál pápa megújította hazánkban az egyházmegyék és tartományok határait, és újakat is alapított. A Dunántúlon Kaposvár, az Alföldön Debrecen püspöki székhely lett. Ebből az alkalomból a szent pápa külön levelet írt a magyar püspököknek. Az új határokat kijelölő rendelkezés mellett ez a személyesebb hangú pápai levél megvilágítja a döntés okait és célját.

Az egyházmegyékről a II. Vatikáni Zsinat a teológiai és lelkipásztori alapelveket a Christus Dominus kezdetű határozatban foglalta össze (22–24. és 39–41. pont). A zsinat hangsúlyozza, hogy az egyházmegyék Isten népének részei, szerves egységet alkotnak, bennük a püspök, a papság és a hívő közösség egésze egyesül az üdvösség szolgálatában. Ennek előmozdítása a rendezés legfőbb szempontja. Ennek során pedig az egyszerűség elvét kell követni. Az egyes népcsoportokat lehetőleg együtt kell tartani, a közigazgatási egységek és az államok határait bizonyos mértékig figyelembe kell venni, igazodni kell a lélektani, a gazdasági, a földrajzi és a történelmi adottságokhoz. Az egyházmegyének olyan méretűnek kell lennie, hogy a püspök látogatni és kormányozni tudja. Ebben kellő számú papságnak kell segítenie őt. Fontos, hogy ki lehessen alakítani a részegyházra jellemző sajátos intézményeket, és meglegyenek a szükséges anyagi források is. A nyelvi közösségekről pedig az adott nyelvet jól beszélő papok és esetleg püspökké is szentelt helynök útján kell gondoskodni.

Ezeknek az elveknek a mentén újította meg az Apostoli Szentszék az egyházmegyék határait 1990-től kezdve Közép- és Kelet-Európában. A régióban a modern módon megfogalmazott vallásszabadság keretei között nagyobb lehetősége volt a Szentszéknek a zsinat elveinek követésére, mint Európa nyugati felében, ahol konkordátumok, erős történelmi és regionális kötöttségek akadályozták a lelkipásztori szempontok érvényesülését.

Magyarország nem az első volt a régió országai között, ahol a Szentszék a megújítást véghezvitte. A Szentatya a reformot saját hazájában, Lengyelországban kezdte. Utána kerültek sorra a többiek. Igen sok egyházmegye és tartomány alakult. A magyarországi két új alapítás a viszonylag szerényebb változások közé tartozik. Horvátországban, Szlovákiában, de Ukrajnában, a balti országokban és másutt is jóval több új egyházmegye született. A kérdés azonban nem az alapítások mennyisége, hanem az, hogy mi volt a céljuk és mi lett az eredményük. János Pál pápa idézett levelében a zsinat

tanításával kezdi gondolatait: „A Katolikus Egyház isteni küldetést kapott a nemzetekhez, hogy az üdvösség egyetemes szentsége legyen” (AG 1). Az Egyháznak ugyanis küldetése van, hogy elmenjen az egész világra, és hirdesse az Evangéliumot minden teremtménynek (DH 13). Ebbe a küldetésbe illeszkedik a Katolikus Egyház és a magyar nép évezredes kapcsolata. (...)

A magyar katolikusoknak az a hivatásuk, hogy az Egyház élő tagjai legyenek, segítsék az Egyház növekedését, és minden erejükkel szolgálják az emberek megszentelését a Teremtő ajándékának és a Megváltó kegyelmének segítségével. Az előző korszak szenvedései után a magyar egyház hálát ad Istennek, hogy Krisztus világosságát szabadon terjesztheti a társadalomban – írta a szent pápa.

Ennek a misszióknak a célját szolgálják az új egyházmegyék éppúgy, mint a határok módosítása és a Veszprémi Egyházmegye érseki rangra emelése. A hajdani Veszprémi Egyházmegye déli részét a Balatontól a Drávaig önálló részegyház

Jeles jubileumot ünnepelt Kaposvár

szervezték. Központja a megyeszékhely, Kaposvár lett, székesegyháza pedig a Nagyboldogasszony temploma.

Az új alapítás új lehetőséget jelentett. Az első főpásztor, Balás Béla püspök úr hittel és szeretettel fordult a rábízottak felé. Inkább a lelkeket, mint a pusztá külső formákat tartotta szem előtt. Megalakult az egyházmegyei központ, létrejöttek a lelkipásztori munkát segítő testületek. Képzési, lelkeségi és pasztorális programok csatolták mind szorosabban a plébániákat Kaposvárhoz, az új egyházmegye központjához. Kialakult az egyházmegye egyfajta sajátos stílusa, lelkesége is. Ha ma megkérdezzük, miben áll a Kaposvári Egyházmegye sajátos lelkesége, az első szó, ami eszünkbe jut, a misszió. Ennek jelei a közösségek és lelkeségi mozgalmak, a más egyházmegyéből származó fiatalok, akik ide jelentkeztek papnak, mert úgy érezték, hogy az emberek üdvössége szempontjából itt van rájuk a legnagyobb szükség. Ezt mutatják az erősödő kapcsolatok is a világi közösségek vezetőivel és a kulturális élettel.

Hálát adunk Istennek azért, hogy ez az egyházmegye sok nehézség közepette is mindannyiunk figyelmét ráirányítja olyan lelki szempontokra, amelyek küldetésünk lényegéhez tartoznak. Hálát adunk az egyházmegye első főpásztoráért, Balás Béla püspök atyáért, a jelenlegi püspök főpásztorért, a papokért, a szerzetesekért, a munkatársakért és a közösségekért, mindazért a kegyelemért, amivel Isten az itt élő embereket megajándékozta. Kérjük Urunkat és Mesterünket, Jézus Krisztust, legyen jelen különleges kegyelmével kaposvári egyházában, tegye ennek az egyházmegyének tanúságtétele révén értelmessé, értékessé, boldoggá az itteni emberek életét. (...)

KÉ
(Fotó: Dobos Klára)

MINDSZENTY JÓZSEFRE EMLÉKEZTEK BÉCSBEN

Negyvenhárom éve hunyt el a bíboros-hercegprímás

A Pázmáneum szervezésében a bécsi Irgalmasrendi Kórházban tartottak megemlékezést Mindszenty József bíboros, hercegprímás halálának 43. évfordulóján.

A megemlékezésen részt vett Perényi János, Magyarország bécsi nagykövete; Habsburg-Lotharingiai Mihály főherceg, a Mindszenty Alapítvány elnöke; ifj. Bertényi Iván, a bécsi Collegium Hungaricum igazgatóhelyettese, a Bécsi Magyar Történelmi Intézet igazgatója, valamint hívők nagy csoportja. Közreműködött a Cantus Arcis kórus, Dombó Dániel vezetésével.

Varga János, a Pázmáneum rektora köszöntőjében felidézte Mindszenty József hercegprímás alakját és erényeit. Idézte az ideai esztergomi emlékmise szónokának, Snell György segédpüspöknek szavait: „Életszentsége a püspöki szolgálat hozta mérhetetlen szenvedésekben, megaláztatásokban teljesedett ki. Példakép ő mindnyájunknak: a hit, az önfegyelem, a másokért élő szeretet példája.” Emlékeztetett rá, hogy a hazáját elhagyni kényszerült főpásztort sokan tisztelik az osztrákok körében is. Az Irgalmasrendi Kórház aulájában, kiemelt helyen 2006 óta áll Mindszenty Rieger Tibor által készített szobra. Talapzatán a Franz König bíboros, bécsi érsek által mondott temetési búcsúbeszédben elhangzott szentírási idézet olvasható: „Defunctus adhuc loquitur”, azaz hite által még holta után is beszél (Zsid 11,4).

Varga János rektor beszéde után énekelte el a Cantus Arcis kórus Dombó Dániel Mindszenty József tiszteletére, erre az alkalomra írt, Ecce sacerdos magnus című alkotását.

A választási eredmény után kijelenthetjük, hogy Mindszenty József bíboros ma is fölöttünk tartja védelmező kezeit – mondta beszédében Habsburg-Lotharingiai Mihály főherceg, a Mindszenty Alapítvány elnöke. A főherceg kiemelte: úgy látszik, Isten mindig a megfelelő vezetőt küldi hazánk számára, amikor Magyarországnak kell megvédenie Európa kereszténységét.

„Ma Európában nincs még egy olyan nép, amely ilyen egyértelműen tesz tanúságot értékrendjéről – mondta, majd hozzátette: – egy olyan ország, amelyet ezer éve Szűz Máriának ajánlottak, és olyan közbenjárója van, mint Mind-

Varga János rektor emlékeztet a bíborosra

szenty József, mindig maga mellett tudja az egész mennyországot”.

Habsburg-Lotharingiai Mihály főherceg ünnepi beszédében hangsúlyozta: a magyar népnek, amelyet ezer éve Szűz Máriának ajánlottak, olyan közbenjárói vannak, mint a nemrég boldoggá avatott vértanú pap, Brenner János, vagy Mindszenty József, akinek boldoggá avatási eljárása döntő szakaszához érkezett. A Mindszenty Alapítvány elnöke beszédét a boldoggy avatásért mondott imával fejezte be.

Varga János házigazda, a Pázmáneum rektora kiemelte: Mindszenty József a Pázmáneumban talált otthonra, miután elhagyni kényszerült hazáját, alakját sokan ismerik és tisztelik az osztrákok körében is. Ezt követően felidézte Erdő Péter bíboros, primás szavait, aki az ideai Mindszenty-zarándoklat szentmiséjének végén, utalva Brenner János boldoggá avatására, valamint VI. Pál ősszel várható szentté avatására, így fogalmazott: „A szentek egymással is közösségekben vannak, ők már tudják, mi Mindszenty József életének summája, és már imádkoznak a boldoggá avatásáért.” A megemlékezésen koszorút helyezett el a Mindszenty Alapítvány és a Pázmáneum mellett Perényi János nagykövet, valamint több ausztriai magyar szervezet is, köztük a Kaláka-Club részéről Karácsony Miklós róttá le tiszteletét a Mindszenty szobor előtt.

Az emlékezés koszorúinak elhelyezése után a Boldogasszony anyánk és a Himnusz elnevelésével zárult a rendezvény.

Cseh Csaba

(Fotó: Collegium Pazmaneum)

KEGYHELYEK ÉS ZARÁNDOKLATOK

Nemzetközi konferenciát tartottak május 15-én, kedden a Római Magyar Akadémián „Kegyhelyek és zarándoklatok Közép-Kelet Európában” címmel.

A nemzetközi tanácskozást Magyarország szentszéki nagykövetsége szervezte, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Horvátország, Szlovénia és a Szuverén Máltai Lovagrend nagykövetségével együttműködve. A Szentszék részéről beszédet mondott Rino Fisichella érsek, az Új Evangelizáció Pápai Tanácsának elnöke és Melchor Sánchez De Toca prelátus, a Kulturális Pápai Tanácsának altitkára.

A Szentszék nevében felszólaló Rino Fisichella, az Új Evangelizáció Pápai Tanácsa elnöke a kegyhelyekért felelős vatikáni dikasztérium vezetőjeként aláhúzza, hogy a kegyhelyek az új evangelizáció kiemelkedő helyszínei lehetnek. Hiszen lelki és kulturális dimenzióval egyaránt rendelkeznek, s a látogatókat mindkettő képes megszólítani. Sok esetben e szent helyek az ország történelmének és identitásának is jelképes helyszínei, ugyanakkor szerves részét képezik az emberek hétköznapijainak is.

A régió országaiból érkezett felszólalók között jelen volt Navracsics Tibor, az Európai Bizottság kulturális, oktatási, ifjúságpolitikai és sportügyi biztosa; Boros Emese, a Külügyminisztérium diplomáciáért és turizmusért felelős külön megbízottja és Sósuti-Varga Gergely, a Mária-út Egyesület képviselője.

Az előadók – kutatók, kegyhelyigazgatók, szakmai kezdeményezések felelősei – saját országaikat mutatták be a zarándokok szemszögéből: a nemzeti zarándokhelyekre és lelkeségi központokra, továbbá a hozzájuk fűződő hagyományos és új kezdeményezésekre helyezve a hangsúlyt. A rendezvényt a kulturális örökség európai éve keretében szervezték meg.

A magyar kegyhelyek képviselőjében Orosz Lóránt ferences atya, a mátraverébely-szentkúti nemzeti kegyhely igazgatója mondott beszédet május 15-én Rómában.

(Vatikáni Rádió)

ÜNNEPI EMLÉKMISE BÉCSBEN, A SZENT ISTVÁN-DÓMBAN

Több száz hívő ünnepelte a néhai való jó Mátyás királyt

„Az isteni szolgálatra bármilyen idő alkalmas, és mindaz, amit a haza érdekében tesz az ember, nem egyéb, mint Isten szolgálata.” Ezzel a Mátyás királytól származó gondolattal kezdte köszöntőszavait június 2-án, szombaton este Bécsben a Stephansdombon Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója, és ezt az üzenetet hordozta a több száz hívő előtt, két Mátyás-relikviámásolat mellett, Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök és három koncelebráns ausztriai magyar egyházi méltóság által bemutatott ünnepi szentmise is.

Magyarország Miniszterelnökségének Nemzetpolitikai Államtitkársága, a budapesti Magyarság Háza és az Ausztriai Magyarok Gazdasági Érdekközössége – Kaláka Club hívószavára nemcsak Ausztria különböző tartományából, de Magyarországról, Felvidékről, Erdélyből, Délvidékről és Szlovéniából is érkeztek hívek Bécsbe a Stephansdomba, hogy ünnepi szentmisével emlékezzenek meg arról: az 575 éve született és 560 éve királlyá választott Hunyadi Mátyás életének az osztrák főváros hangsúlyos része volt. A magyar király, miután seregével 1485. június 1-jén elfoglalta a császárvárost, Budáról oda helyezte át székhelyét, s uralkodásának utolsó éveiben, egészen a haláláig – 1490. április 6-ig – ott élt. Ez alatt sokat tett a magyar kultúra ausztriai elismertetéséért. Az emlékezésben igazságosként élő uralkodó legfőbb érdemei között tartjuk számon, hogy felismerte az Európára leselkedő oszmán veszélyt, és tudta, hogy csak az európai nemzetek összefogásával védhető meg a keresztény civilizáció a török fenyegetéstől. Ezért is fontos ma is a tisztelete – összegezték az esemény szervezői.

A szentmisén Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspökkel koncelebrált Vencser László, az ausztriai idegen nyelvű katolikus lelkészségek országos igazgatója, Pál László kismartoni püspöki vikárius és Varga János, a Collegium Pázmáneum rektora. A szentélyben ott láthattuk a Máltai Lovagrend bécsi tagjait is. A liturgikus zenei szolgálatot a Pécsi Bazilika Mozart Kórusa és Zenekara végezte.

Az oltár elé – a két tulajdonos: Janek György atlétaedző és Foltán László kenus olimpiai bajnok jóvoltából, akik az ünnepi eseményen személyesen is jelen voltak – elhelyezték Mátyás király díszes halotti pajzsának és kálváriájának másolatát (az eredeti Mátyás-pajzs továbbra is Párizsban van az Invalidusok Múzeumában, ahová még Napóleon vitte 1805-ben Bécsből). A két relikviámásolat Székelyföldről érkezett Bécsbe, néhány nappal korábban Csíksomlyón a pünkösdszombati szentmise szabadtéri oltárán is láthatta a Kissomlyó-hegy és a Nagysomlyó-hegy közötti nyeregbe felkapaszkodott több százezer hívő, a Csíksomlyó Express zarándokvonaton utazva pedig Csíkszereda mellett eljutott az ezeréves határhoz, Gyimesbükkre, valamint Madéfalvára is. Június 2-án a bécsi Stephansdomb oltára előtt emlékezett arra, amit az igazságos uralkodó hagyott ránk örökölni, hogy tudniillik: „Az égből a haza szabadítóinak van a legnagyobb becsülete.”

A bécsi ünnepi eseményt megtisztelte jelenlétével Márta, a Magyar Országgyűlés háznyagya; Csibi Krisztina, a Mátyás király-emlékév lebonyolítását koordináló Magyarság Háza igazgatója; Id. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke, a Mátyás király Emlékév tanácsadó testületének tagja; Gaal Gergely volt országgyűlési képviselő, a Mátyás király Emlékév tanácsadó testületének elnöke; Bóta Zsolt bécsi magyar követ; Molnár

Pál újságíró, a Balassi Bálint-emlékkard és más művészeti díjak alapítója; Wurst Erzsébet, a Kaláka-Club elnöke; Várkonyi Borbála és Cseh Csaba Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasok és sokan mások.

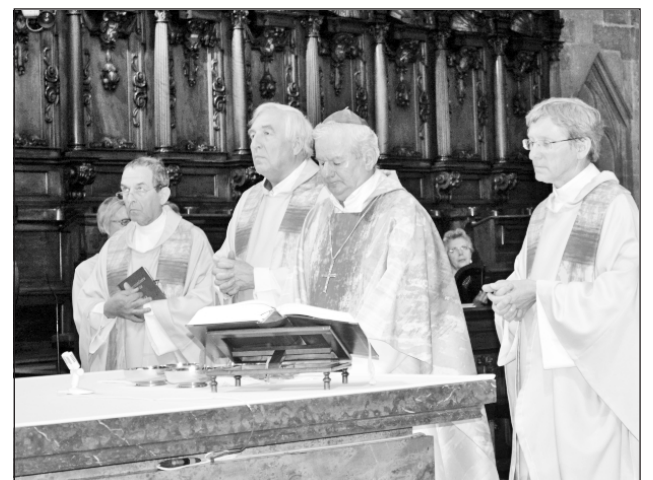
Szentbeszédében Kiss-Rigó László püspök rámutatott: a keresztény Európában ma nagyon sokan hitük mellett identitásukat is elvesztik, mert nem törődnek azzal, hogy megőrizzék. „A keresztény hit erejéből kultúra, művészet, hagyomány alakult ki. Aki ma Európában él, vallástól, világnézettől, nyelvtől függetlenül ebben a kultúrában él, és aki ezt tagadja, identitását veszti el. Ha ez ellen tenni akarunk, csupán józan ész kell hozzá és az igazság ismerete. A történelem sokat segít ebben és az emlékév is hozzájárul ehhez” – fogalmazott a főpásztor.

A Kovács Szilárd orgonaművész játékkal és Szamosi Szabolcs vezényletével közreműködő Pécsi Bazilika Mozart Kórusa és Zenekara műsorában hallhatunk sok más mellett Békési Marton Csaba *Ecce Sacerdos* című művét, valamint J. G. Lickl *C-dúr miséjét*. A művekben Kuti Ágnes, Megyesi Schwartz Lúcia, Benke József és Bognár Szabolcs szólították énekét hallhatunk. A pápai himnusz, a magyar himnusz és a Boldogasszony anyánk elnevelése után a több száz fős közönség hosszú percekre keresztül állva tapsolta a Pécsről érkező kórust és a zenekart.

Ötszázhuszonnyolc évvel a halála után, annak helyszínén, Bécsben, mégpedig a Stephansdombon, miközben a relikviámásolatokat szemléltek és fényképezték, bizonyára sokak gondolataiban felidéződtek az ismeretlen szerző 1510-ben keletkezett emlékdalának sorai: „Néhai való jó Mátyás király, / Sok országokat te bírád, / Nagy dicséretben akkoron valál, / Ellenségednek ellene állál.” De így van ez az emlékév kezdete óta: az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének országos rajzpályázata, az innsbrucki és a linzi magyarok márciusi megemlékezései, az Ausztriai Magyar Pedagógusok (AMAPED) áprilisi mesemondó és szavalóversenye, az országát ismét járó álruhás Mátyás király május 16-i bécsi látogatása és az Európa-Club május 17-i Mátyás-estje után a június 2-i ünnepi szentmise az emlékév újabb jelentős ausztriai eseménye volt, és nem az utolsó: a programok folytatódnak, novemberben Bécsben például Kárpát-medencei tudományos konferenciát rendeznek majd, amelyen az előadók Mátyás király életművét tárgyalják a legújabb kutatások tükrében.

Varga Gabriella

(Fotó: Magyarság Háza)

„Legyetek kovász és a föld sója”

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyarokatolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Az észak-angliai magyar lelkipásztorkodás átmenetileg szünetel. Lelkipásztori ügyekben, kérem, vegyék fel a kapcsolatot a londoni Főlelkész-szeggel.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor; E-mail: bmke@katolikus.at; <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leesdorfer Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatoként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 8.30-kor. Felsőpulya, hó 1. vasárnapján 8.45-kor. Alsópulya, hó 1. és 3. vasárnapján 18/19 órákor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órákor. Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacsi@yahoo.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órákor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hágua/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Hospitaalstraat 3 büs 8, 3600 Genk, Belgium, Telefon: 0032/89-354-650. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróról a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D.. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Henisiusstr. 1., D-86152 Augsburg, tel.: 0049-821/31 66 89 60 vagy 0049-821/31 66 89 61, E-mail: iroda@augmis.de; www.augmis.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye:

Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 órákor, a hónap utolsó vasárnapján 16 órákor. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfuhl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut, Bad Tölz. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/2137-4230, fax: 0049-89/2137-4234. E-mail: Ungarische-Gemeinde.Muenchen@comuc.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kiségitő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Minden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: <https://sites.google.com/site/magyarokatolikusmisszio> vagy <https://www.facebook.com/ungmis>

Passaui Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Misszió Passau, honlap: www.magyar-missio-passau.de/

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-1575-3701412, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommem, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten, Tuttlingen.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg, Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santa Maria del Suffragio (Via Giulia) – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Varga Péter, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: peter.varga@mail.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Bininger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

SZICÍLIÁBAN JÁRTAK A PÁPAI MAGYAR INTÉZET PAPJAI

A pünkösdi hétvégén, május 17. és 20. között a római Pápai Magyar Intézet (PMI) rektora és papjai Giorgio Demetrio Gallaro, a szicíliai Piana degli Albanesi püspökének, valamint az egyházmegye egyik papjának, a PMI-ben lakó Ignazio Ceffalia pápai káplánnak meghívására látogattak a dél-olasz szigetre, hogy annak sokszínű kultúrájával ismerkedjenek.

Piana degli Albanesi közvetlenül a Szentszéknek alárendelt egyházmegye, amelyet a Szicíliában élő arberesek, azaz italo-albán görögkatolikusok számára alapítottak. Az itt élő albán kisebbség ősei a XV–XVI. században, a török hódítás elől menekülve érkeztek a szigetre. Sok nehézség közepette a mai napig megőrizték nyelvüket és szokásaikat.

Szicília mindig kultúrák találkozási pontja volt, és sok szállal kötődik a keleti kultúrához is. Az ókorban Magna Graecia (Nagy-Görögország) része volt, majd a Római Birodalom kettészakadását kö-

A dél-olasz szigetre látogattak a PMI papjai

vetően Bizánc fennhatósága alá került. Ezt követően az első ezredforduló táján arabok, majd a normannok uralták, míg végül az újkorban hosszabb ideig spanyol uralom alatt állt.

A vendégek első útja Szent Rozália barlangjához vezetett. Palermo védőszentje normann nemesi családból származott, egy közeli hegyen élt vezekelő életet a XI. század második felében. Holttestét ugyanott találták meg csodálatos módon majd ötszáz évvel később. A sziget déli részén fekvő Agrigento már Magna Graecia emlékét őrzi: itt találhatóak Európa ma ismert legnagyobb alapterületű ókori görög templomának maradványai. Cefalù, Monreale katedrálisai, csakúgy, mint a palermói Cappella Palatina (Palotakápolna) a bizánci, arab és a normann építészet nyomait viselik magukon.

Pünkösdi napján az intézet papjai Piana degli Albanesi község egyik bizánci rítusú plébániatemplomában a PMI-ben élő görögkatolikus atyák vezetésével olasz, görög és albán nyelvű ünnepi liturgián vettek részt.

(PMI)

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: eletunk@keresztenelet.hu
www.keresztenelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Gyözö, Vincze András

Redakción és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR
Tengerentúlról USS 60
BANKSZÁMLÁNK:
Szent Maximilian Kiadó
OTP Banka Slovensko, Komárno
IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696
BIC/SWIFT: OTPVSKBX
*
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
*
Druck:
Micropress Kft.
H-3516 Miskolc, Ács u. 12.
*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

A HAZAFIASSÁG NEM NACIONALIZMUS

Egy érett hazafiasság nem egyenlő a nacionalizmussal, és nem is jelent bezárkózást más kultúrák vagy hagyományok előtt – írják üzenetükben a lengyel püspökök, melyet Mária, Lengyelország Királynője május 3-i ünnepe alkalmából tettek közzé.

A főpásztorok, emlékeztetve az első világháború (1914–18) után kivívott lengyel függetlenség centenáriumára, szembeállítják a hazafias érzést a ma olyannyira divatos internacionalizmussal, ami összemossa az egyes nemzetek közötti különbözőségeket. Az üzenetet a püspökök annak a mintegy húszmillió lengyelnek címezték, akik külföldön élnek. Egyharmaduk Lengyelországban született és tanult.

A lengyel püspökök arra buzdítják külföldre szakadt honfitársaikat, hogy vegyenek részt a helyi Egyház életében. Járjanak a befogadó ország szertartásaira, mert a helyi püspökök számítanak a katolikus lengyelek segítségére, akik így hiteles tanúságot tesznek megvallott hitükről.

VR

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség 5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként 0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként 0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret 10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánásokat esetenként árazunk.

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órákor magyar szentmise a Schutzensel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

HÍREK – ESEMÉNYEK

A Nemzeti Összetartozás Napja Stuttgartban

Úrnapi körmenet Stuttgartban

A Nemzeti Összetartozás Napját ünnepelték június 3-án, vasárnap Stuttgartban. A meghívott vendég Sebestyén Péter marosvásárhelyi plébános, egyházi író volt. A délután 3 órai szentmisében úrnapi körmenetet követően Péter atya előadását hallgathatták meg a székely népről. Ennek végeztével agapé következett, ahol Péter atya új könyvét vehették kezükbe a hívek. (Fotó: Dávid Ferenc)

Ferenc pápa áldása a felvidéki harangra

Magyar hívek találkoztak Ferenc pápával a június 6-i audiencián, ahol a Szentatya megáldotta az alsóbodoki (Dolné Obdokovce, Felvidék) Szent Kereszt Felmagasztalása-kápolna új Esterházy-harangját. A harangot Paulisz Marián, Alsóbodok polgármestere és az Esterházy János Szülőföldjéért Alapítvány tagjai kísérték el a Vatikánba. A Szentatyanak röviden bemutatták a felvidéki magyar mártír politikus életét, a zarándokközpontot és annak kápolnáját, ahol Esterházy János hamvait tavaly szeptemberben helyezték végső nyugalomra.

Szentségimádás világszerte

Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) szervezői arra biztattak, hogy a világ különböző országaiban, különböző helyszíneken, de egy napon, együtt imádkozzunk azért, hogy az Oltáriszentségben velünk lévő Krisztust felismerjük és egyre jobban szeressük. A világméretű szentségimádási lánchoz június 2-án 44 ország 900 helyszínén becslések alapján több tízezren csatlakoztak, Magyarországon is. A legtöbben csendes szentségimádáson vettek részt, de voltak, akik elmélkedésekkel, olvasmányokkal készültek az eseményre.

Szent Antal ereklyéi Erdélyben

A Konventuális Ferences Minorita Rend Szent Józsefről nevezett moldvai rendtartománya május 7. és június 13. között zarándoklatot tartott Románia területén Pádai Szent Antal ereklyéivel. Május 24-én a csíksomlyói kegytemplomban fejezhették ki tiszteletüket a hívek az ereklyék előtt. A zarándokokat a csíksomlyói ferences szerzetesek, valamint több száz hívő fogadta. A templomban az ereklyéket az oltárra helyezték, majd a jelenlévők közösen elimádkozták a Szent Antal-litániát. A hívek egyénileg is kifejezzék tiszteletüket az ereklyék előtt, az esti szentmise után is.

Harangmegáldás Kárpátalján

Épülő templom harangját áldotta meg május 24-én a kárpátaljai Vezérszálláson Majnek Antal munkácsi megyéspüspök. Az ünnepi eseményen részt vettek a vezérszállási hívek és lelkipásztoraik, valamint Antoni Zięba és Tomasz Koza szolvai szalvatoriánus szerzetesek. A szertartás során Majnek Antal nemcsak a harangot, hanem a kis harangtorony tetejét díszítő keresztet is megáldotta. A volóci járásban található Vezérszállás

(korábban Pudpolóc, ukrán nevén Pidpolozzja) katolikus templomát július 22-én szentelik fel.

Délvidéki papszentelés

Német László SVD püspök Néri Szent Fülöp ünnepén, május 26-án a nagybecskereki székesegyházban áldozópappá szentelte Palatinus Alen diakonust az egyházmegye papjai, az Isteni Ige Társasága magyar tartományának képviselői, a szomszédos egyházmegyéek lelkipásztorai és a hívek jelenlétében.

Holland segítség a nagyváradai karitásznak

A hollandiai Uden és Schijndel karitászcsoportjainak munkatársai látogattak Nagyváradra május 14. és 18. között. A holland csoportok a nagyváradai Caritas Catolica kiemelt támogatói. A vendégek a nagyváradai Caritas Catolica által fenntartott vagy támogatott idősotthonokban, otthoni beteggondozói központokban, szegénykonyhákban és árvaházakban jártak. A püspöki palotában találkoztak Böcskei László megyéspüspökkel, aki köszönetet mondott nekik sokéves, önzetlen támogatásukért, és beszámolt az egyházmegye jövőbeli terveiről. Május 18-án, pénteken Horváth Béla polgármester vezetésével a holland csoport látogatást tett a Szalacs községben élő roma családoknál, akiknek adományokat is vittek.

Ministránsok focikupája a Felvidéken

A győztes csapat tagjai

A Jópásztor Alapítvány, a Pázmány Társulás és a Farnadi Katolikus Egyházközség szervezésében került megrendezésre május 8-án Farnadon a felvidéki magyar ministránsok focitornája Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök fővédnöksége alatt. A versenyre, amelyet immár 12 éve rendeznek meg, ezúttal rekordszámú, 210 ministráns érkezett és 23 lelkiatya. A jelenlevő lelkiatyák is magukra öltötték a sportfelszerelést, hiszen nagy hagyománya van annak, hogy a vatikáni csapat is kiáll a legidősebb ministráns csapat ellen. A Brenner János vándorkupát a szógyéni „A” csapat vihette haza.

A közös szentáldozásról

A Vatikán a szentáldozásról szóló vita lefolytatását május elején visszairányította a német püspökökhöz. Ferenc pápa most mégis döntést hozott: az evangélikus házastárs szentáldozáshoz járulását támogató dokumentum még nem elég átgondolt ahhoz, hogy azt publikálni lehessen. A Vatikán a német püspökök többsége által elfogadott, a nem katolikus házastárs szentáldozáshoz járulását lehetővé tévő tervezetet jelen formájában elvetette. A dokumentum megoldatlan, nem csekély jelentőségű problémák sorozatát vetné fel – írja levelében Luis Ferrer Ladaria érsek, a Hittani Kongregáció prefektusa Reinhard Marx bíborosnak, a német püspöki konferencia elnökének. Ezzel együtt a Vatikán továbbra is számít a német püspökök egymás között folytatott konstruktív párbeszédre. Ladaria levele a „kollegialitás lelkiületének” megélésére szólítja fel a német püspöki konferencia tagjait. □

ELSŐÁLDÓZÁS STUTTGARTBAN ÉS SCHWÄBISCH GMÜNDBEN

Pünkösöd vasárnapján újra szép ünnepre készülődött a stuttgarti magyar katolikus egyházközség. Három kislány először járult szentáldozáshoz. Az ünnepi szentmise kezdetén az egyházközség ajándékát, az elsőáldozási gyertyát az édesapák gyújtották meg, majd a szülők megáldották gyermekeiket. Az evangélium felolvasása után Tempfli Imre atya a három kis elsőáldozóhoz szólt.

Ezt követően a gyermekek szüleikkel együtt újították meg keresztségi fogadalmukat, majd a szülők felolvasták az egyetemes könyörgéseket.

Az elsőáldozásra készülő Alessia, Gréti és Patricia kis verssel és énekekkel készültek erre a kivételes napra: „*Ügy szeretném, édes Jézus, ha vendégem lennél, kis szívemnek hajlékában szépen megpihenél. A hófehér szent ostyában vágyakozva nézlek, milyen boldog, kihez betérsz, az a tiszta lélek. Jöjj el, drága jó Jézusom, látogass meg engem, s tiszta helyed lesz az én kis szerető szívemben. Amen.*”

Ez a nap valóban az egész egyházközség ünnepe volt. Mivel az első szentáldozás ünnepe egybeesett a Szent Gellért Katolikus Egyházközség fennállásának 71. évfordulójával, a templomtéren és a közösségi teremben a közösség lelkes

tagjai által előkészített meleg ebéd és ünnemények várták az ünneplőket.

Hála Imre atya támogatásának és nevelő munkájának, a Szent Gellért Katolikus Egyházközség nem szűkölködik gyermekekben és fiatal hívekben.

Brune Györgyi Marietta

A Schwäbisch Gmünd-i magyar egyházközség védőszentjének, Boldog Gizellának búcsúünnepére május 6-án került sor. Szent Gizella életpéldájáról, hivatástudatáról, a magyarság mellett való elkötelezettségéről, valamint szülői nevelési példájáról emlékeztek meg.

A szentmisén két elsőáldozó járult először az Úr asztalához. Jakab Dóra és Vándor Zsófia szüleikkel együtt újították meg keresztségi fogadalmukat és kérték az Úr áldását további életútjukra.

A szentmise alatt felemelő zenei élményben volt része a magyar közösségnek. Timár Kinga (ének), Kocsis Judit (zongora) és Horváth Ottó (klarinét) művészek tették ünnepélyesebbé a szertartást. Az elsőáldozók szüleikkel és barátokkal együtt énekeltek ifjúági énekeket. A szentmise végén Gyermekbibliát kaptak ajándékba az egyházközségtől.

Jakab Tünde

SPÁNYI ANTAL PÜSPÖK NÉMETORSZÁGBAN ÉS AUSZTRIÁBAN

Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök május 26. és 28. között lelkipásztori látogatást tett Németországban és Ausztriában. Hajdu Ferenc helynök beszámolóját olvashatják.

A püspök lelkipásztori útjának első állomása a bajorországi Neuburg an der Donau közelében fekvő Bergen auf Rügen Szent Kereszt-kegytemploma 260. zarándokévadjának nyitó szentmiséje volt. Ez alkalommal köszöntötték a hely lelkiigazgatóját, Franz Kaspar preláust, a Székesfehérvári Egyházmegye tiszteletbeli kanonokját 80. születésnapja alkalmából.

Az ünnepi szentmisét követően Spányi Antal felkereste Neuburg an der Donau városában a Congregatio Jesu (angolkisasszonyok) Ward Mária kolostorát. Németország, Ausztria és Magyarország egy rendi provinciát alkot – a Székesfehérvári Egyházmegye területén, Piliscsabán is jelen levő kongregáció lehetőségeiről és terveiről tájékozódott a főpásztor a rend magyarországi referensétől.

A lelkipásztori út utolsó napján, május 28-án Marizellben, a bazilika kegyoltáránál mutatott be szentmisét Spányi Antal. Az érdi Marianum iskola diákjai mellett jelen voltak a Lea Otthon munkatársai, valamint érdi, sóskúti, tárnoki és pusztavámi zarándokok.

A liturgia elején a bencés rend képviselője köszöntötte az ünneplőket. Spányi Antal püspök szentbeszédében a család életén keresztül mutatta be a mennyei Atya családjában Mária, égi édesanyánk szerepét. A szentmise végén az egybegyűlték felköszöntötték a püspöki jubileumát idén ünneplő székesfehérvári főpásztort, megköszönték másfél évtizedes megyéspüspöki szolgálatát. A kántori szolgálatot Gábor Krisztina (Graz) végezte.

Székesfehérvári Egyházmegye

PÁL JÓZSEF CSABA TEMESVÁR ÚJ PÜSPÖKE

Ferenc pápa május 16-án elfogadta Roos Márton püspök lemondását a Temesvári Egyházmegye éléről. A főpásztor 2017 őszén töltötte be 75. életévét. Utódaul kinevezte Pál József Csaba kanonokot, a Hegyvidéki Főesperesség főesperesét, a resicabányai Havas Boldogasszony-templom plébánosát. A püspökszentelésre és a beiktatásra augusztus 6-án, Urunk Színeváltozásának ünnepén kerül sor a temesvári Szent György-székesegyházban.

Az új püspök 1955. december 3-án született a Hargita megyei Csíksomorban. Középszkolai tanulmányait a Gyulafehérvári Római Katolikus Kántoriskolában, teológiai tanulmányait a Gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskolán végezte. 1981. június 21-én Jakab Antal gyulafehérvári püspök szentelte pappá.

Ezt követően négy évig a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János Plébánián segédlelkészként tevékenykedett, 1985-től lelkipásztori szolgálatát a Temesvári Egyházmegyében folytatta. Kräuter Sebestyén megyéspüspök sorrendben bakóvári, buziásfürdői, majd niczkyfalvi plébánosnak nevezte ki. 1987-től a resicabányai Havas Boldogasszony-templom plébánosaként tevékenykedett.

A kinevezett püspök

és odaadással végezte. A Székeskáptalan tagjaként a Canonicus Carolinus Senior címet viseli. 1994 óta a Vita Catholica Banatus egyházmegyei folyóirat felelős szerkesztője. Az egyházmegye érdekében kifejtett tevékenységét a papság és a hívek nagyra értékelték, a resicabányai lelki élet és az ökumenizmus terén tett munkáját a Krassó-Szörény megyei tanács 2010-ben díszpolgári oklevéllel ismerte el.

Temesvári Egyházmegye/
Vatikáni Rádió